Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…найн 1921 оной …21-һээ гарана | № 79 (14190) | 1976 оной апрелиин 4, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭР— геологуудай үдэр

Буряадай геологическа управлениин Багдаринай экспедициин коллектив юһэдэхи табан жэл соо бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри амжалтатай һайнаар хэжэ, олон газарта ашагта малтамалнуудые олоһон юм. Энэ экспедициин коллективэй нэрэ соло СССР-эй Геологиин министерствын Ажалай алдар солын дэбтэр соо бэшэгдэһэн байна. Энэ экспедициин коллектив шэнэ арбадахи табан жэл соо бүри һайнаар хүдэлжэ, Баунтын аймагай газар дайда дээрэ геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри эрхим шанартайгаар хэхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Байгша ондо абаһан уялгаяа дүүргэхын тула бултадаа оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Багдаринай геолого-шэнжэлэлгын экспедициин геологууд Урда-Муяын хаданууд соо бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ байна.

Т. ГРЕЧАНСКЫН фото.

…РАДАЙ …УДЬЯ

Долоо хоноод, ерэхэ воскресенидэ, Буряад ороноймнай һунгагшад Росси Федерациин бүхы ажалшадтай адли арадай сүүдэй районуудай болон аймагуудай судьянарые һунгахань. Арадай судьянарые һунгаха һунгалта тон ехэ уд…артай политическэ хэмжээ ябуулга гээшэ. Энээнэй …алис хуули, ёһо гурим саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ …үлөө үзүүлхэнь дамжаггүй.

…радай судьягаар 25 наһа хүрэһэн, һунгаха эрхэтэй …тэ Союзай эрхэтэн һунгагдадаг. Тэдэнэр ажабай…дүй дүршэлтэй, юридическэ эрдэм бэлигтэй, социа…хуули үнэн сэхээр сахижа, ажалша арад зоной этигэл …рие харюулжа шадаха хүнүүд байха ёһотой.

…спубликымнай хото, тосхон, һууринуудаар һунгалтада …э үргэн далайсатайгаар ябажа байна. Хаа хаанагүй …тоо һунгуулиин округууд болон участогууд бай…аад, участково комиссинууд һунгагдаа, агитпункт… …ээгдээ. Мүнөө участково комиссинуудай гэшүүд …торнууд, политинформаторнууд һунгагшадай дунда …политическэ, ойлгууламжын болон эмхидхэлэй хү…рн ябуулжа байна.

…хоёо байгаа һунгалтада республикымнай районуу…лон аймагуудай арадай сүүдтэ 48 судья һунгагда… Предприяти, организаци эмхи зургаануудай хүдэл…ад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон …хаагшад, колхозникууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд …гаа суглаануud дээрэ арадай судьягай кандидадуу…өөһэдынгөө түрүү түлөөлэгшэдые дэбжүүлбэ.

…адай судьянарай кандидадуудай дунда Эсэгэ ороноо …гын Агууехэ дайнда хабаадаһан, партийна, совет… комсомолой болон административна органуудта олон …туршада хүдэлжэ, ажалшадай дунда хүндэтэй, нэ… солотой болоһон нүхэдүүд олон. Тэдэнэй дунда Хо… аймагай арадай судья Е. Б. Цырендоржиев, …аймагай арадай судья П. Б. Малакшинов, Түнхэнэй …ай арадай судья Х. Т. Ангархаев, Железнодорожно …ой арадай судья Ф. А. Котиков, Улаан-Үдын аймагай арадай судья Р. Ф. Алексеев. Октябрьска районой …ай судья И. Х. Демин болон бусад болоно.

…иалис демократи саашадань хүгжөөхэ, хуули ёһо, гу… журам наринаар сахихаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ …зорилго КПСС-эй XXV съезд табяа. «Журамгүй… нийтын бата бэхи гуримгүйгөөр демократиин удха …ахын аргагүй. Имагтал эрхэтэн бүхэнэй өөрынгөө …нуудта, арадай ашаг туһын хэрэгтэ харюусалгатай. … хандаха ябадал социалис демократиин ёһо гуримуу… хүнэй бодото эрхэ сүлөө гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлхэ …тай арга боломжо олгоно» гэжэ съезд … нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэл …эгдэнэ.

…ин XXV съездын табиһан эдэ зорилгонуудые …үлгэдэ арадай судьянарай үүргэ ехэ. Тэдэнэй гол …нуудай нэгэн гэбэл, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бо… Арадай судьянар ажалшадтай ходо уулзажа, тэдэ…урда тоосоогоо хэжэ, лекци, элидхэл уншажа, хоорэл…үдые үнгэргэжэ, гэмтэ ябадал уридшалан зайсуул… түлөө оролдожо байха уялгатай. Хуулиин ёһоор ха…жа, зүбөөр шиидхэгдэһэн сүүдэй хэрэг хүмүүжүүлхы …удха шанартай юм. Бага зэргын хэрэгүүдые зэмэ…дэй коллективүүд соо, олон хүнэй хабаадалгатайгаар …хэлсэхэдэ, һэргылэмжын ехэ удха шанартай.

…най Совет ороной сүүд — үнэн зүб, эгээл демократи… сүүд мүн. Сүүдэй заседанида судьятай адли эрхэтэй …заседатель байлсадаг. Сүүдтэ хэншье, ямаршье заа… үгэдэггүй, бүхы хэрэгээ тэдэнэр хуулиин ёһоор …даг гээшэ. Тиихэдээ ажал хүдэлмэрдөө олониитые …ээр хабаадуулна. Арадай судьянар партийна, совет… …ажахын органуудтай нягта холбоотойгоор ажалладаг, … гаргаһан шиидхэбэрнтэй олониитые танилсуулдаг …тай.

…адай сүүдэй судьянар социалис хуули наринаар сахи… …ха уялгатай. Социалис болон ниитын зөөри үрихэ, …лжэ, журам ёһо эбдэхэ ушар эрнд буруушаагдаха, …үрээр хэһээгдэхэ ёһотой. Хүн бүхэнэй гүрэнэйнгөө, …тын үмэнэ харюусалгатай байһанаа мэдэрхын, со… …үтэнэй уялгые наринаар дүүргэхын тула судьянар …мүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулжа байха уялгатай.

…гэлта болотор үлэһэн үдэрнүүдтэ партийна, со…, профсоюзай болон комсомолой организацинууд …шадай дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политиче… хүдэлмэрние бүри үргэдхэжэ, һунгуулиин участогуу…үхы талаарнь бэлэн болгохо, һунгагшадай список на… шалгуулжа, зүбөөр табюулха болоно. Арадай сүү… судьянарай кандидадууд һунгагшадтаяа заабол уул… …заха, заабаринуудыень хүлеэн абажа, дүүргэхэ уял…

…релиин 11-дэ участогуудта республикымнай һунгаг… …үүдөөроо нэгэ хүн шэнгеэр ерэжэ, арадай судья… …һунгаха эрхээ бэелүүлхэнь болтогой!

ГАБШАГАЙ АЖАЛДА

КОММУНИС СУББОТНИК УРЯАЛНА

БУЛТАНАЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

Манай барилга - хабсаралтын 834-дэхи поездын коллектив эхэнхидээ промышленна объектнүүдые баридаг юм. Бидэнэр һайн шапартайгаар барилга хэжэ, саг болзоортонь ашаглалгада тушаахын тула ехэ оролдолго гаргадагбди. Тиигэжэ юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэгдээ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабарине болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсонхойбди. Байгша ондо ЛВРЗ-гэй поликлиникын хоёрдохи ээлжээн, 120 бүлэ айлай орохо гэр, бэшэшье объектнүүд ашаглалгада тушаагдаха юм.

Апрелиин 17-до субботник үнгэргэжэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойе тэмдэглэхэ гэһэн Москва хотын предприятинуудай коллективүүдэй гаргаһан үүсхэлые манай поездын коллектив халуунаар дэмжэһэн юм. Энэ үдэр манай поездын 427 хүдэлмэришэн субботнигто хабаадалсаха байна. Тэдэнэй 227-ниинь барилга дээрэ хүдэлхэ юм. Бэшэнииинь городойнгоо үйлсэнүүдые, сэсэрлигүүдые сэбэрлэхэ даабаритай. Энэ үдэр 8 мянган түхэригэй ажал хэхэбди. Хүдэлмэришэдэй субботнигто олоһон мүнгэн арбадахи табан жэлэй жасада оруулагдаха.

В. ВИКТОРОВА,
барилга-хабсаралтын 834-дэхи поездын инженер.

Хэзээ хэзээнэй-хиһээ һайнаар

Хабарай урин дулаан үдэрнүүд хойно хойноһоо һубарин үнгэржэ, коммунис субботнигой һайндэр улам ойртожо байна. Ажалай энэ һайндэртэ манай «Байкал» учхозой хүдэлмэришэд, механизаторнууд хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр ажаллаха зорилго хараалаа. Ажахымнай механизаторнууд коммунис субботнигой үдэр гол түлэб поли дээрэхи һолоомоёо суглуулжа сэбэрлэхэ, Гүрэльбын сабшалан дээрэ һайрам тогтоожо уһалха, малай гүүртэ, хонидой отаруудай газаа обоологдоһон 600 тонно шахуу наг шэбхэ зөөжэ гаргаха байна. Энэ хүдэлмэридэ элдэб түхэлэй 20—25 трактор хүдэлгэгдэхэ юм. Тэрэшэлэн малшад, хонишоднай даалгагдаһан ажалаа хэхэ юм.

Л. МАКСИМОВ,
«Байкал» учхозой директор.

Улаан-Үдын аймаг.

ШТАБ БАЙГУУЛАГДАА

Байгша оной апрелиин 17-до үнгэргэгдэхэ коммунис субботнигто аймагайнгаа ажалшадые олоорнь хабаадуулха зорилгоор партиин райкомой бюро тусхай штаб бии болгобо. Тэрэниие партиин райкомой секретарь В. Я. Махов толгойлно. Штабай бүридэлдэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо В. С. Кучумов, аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник П. А. Аюшеев, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Ц. Ц. Аюшеев, Баргажанай леспромхозой парткомой секретарь К. Е. Заварухин болон бусад хамтадаа 11 хүн оролсоно.

Коммунис субботнигто бэлэдхэлэй ажал аймаг догор хиилаха хэрэгые тус штабай гэшүүд хүтэлбэрилжэ эхилэнхэй.

Н. ГАЛДАНОВ.

Баргажан.

Делегадтай уулзаба

Нарһатын соёлой ордон соо аймагай түб тосхоной ажалшад дүүрэн суглараа. Эндэ илангаяа багшанар болон гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд олоороо ерээ. Тиигэншьегүй яахаб. КПСС-эй XXV съездын делегат Хориин дунда һургуулиин багша Дарима Евдокимовна Болдоноватай уулзалга үнгэргэгдэхэ байгаа ха юм.

Съездын делегат трибунада гаража, Буряадай областной партийна организациин түлөөлэгшэдэй съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаһан мартагдашагүй үдэрнүүд тухай, тэндэ зүбшэн хэлсэгдэһэн, тодорхойлон баталагдаһан түүхэтэ шиидхэбэринүүд тухай сэдьхэл хүдэлгэмөөр хөөрэжэ үгэбэ. Мүн ниислэл Москвада болоһон аша туһатай уулзалганууд тухайгаа делегадай хөөрэхэнь тон һонирхолтой байба. Съездэ хабаадалсаһан делегадууд багшанар «Учительская газетын» редакцида уулзалга үнгэргэһэн, Москва шадарай түрүү һургуулинуудаар ябажа, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэлгын дүй дүршэлтэй танилсаһан байна. Ургажа ябаа үетэниие дүрбэн тэгшээр болбосоруулан хүмүүжүүлхэ зорилгын ороной түрүү һургуулинуудта яажа бэелүүлэгдэжэ байһан тухай мэдэжэ абахань нютагай багшанарта ехэ аша туһатай байна гэжэ тус уулзалгада хабаадагшад Д. Е. Болдоновада баяр хүргэбэ.

Мүн һүүлээрнь Д. Е. Болдонова аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй һургуулиин ээлжээтэ хэшээл дээрэ хөөрэжэ үгэһэн байна.

Д. ДУГАРОВ.

Яруунын аймаг.

МАРТ 15 — ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА габшагай хоёр һара — МАЙ 15

ЭРШЭТЭ АЖАЛ ЭХИЛЭНХЭЙ

Манда сабшаланган газар яһала элбэг юм. Теэд хэнэйшье мэдэһээр газарай хэды ехэшье һаань, тэндэ жэл бүри наг шэбхэ ехээр гаргаагүй, минеральна үтэгжүүлгэ һайса тараагаагүй, зүбөөр уһалаагүй һаа, үбһэн зүндөө элбэгээр абтахагүй ха юм даа.

Ажахыда бүхыдөө 7500 гектар сабшалан, тэрэ тоодо 4300 гектар уһалагдадаг сабшалан тоологдоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ ходо ган гасуур болоошье һаань, уһалагдадаг газарнай гектарай 13-14 центнер ургаса үгэнэ. Харин добо газарһаа гектарай 6—7 центнер үбһэн абтадаг. Жэшээнь, уһалагдадаг газарһаал муу бэшэ ургасын абтаһанай ашаар совхоздо нёдондо хамта 46,1 мянган центнер үбһэн хуряагдаа һэн.

Зарим түрүү луговодууднай уһалагдаһан, үтэгжүүлэгдэһэн газарһаа бүришье ехэ ургаса абаа. Тусхайлбал, үнинэй луговодууд Д. Жигмитдоржиев, Н-Д. Сандаков гэгшэд нёдондо сабшалангай гектар бүриһөө 27—30 центнер үбһэ хуряаһан байна.

Үнгэрэгшэ юһэдэхи табан жэлэй туршада совхоз дотор сабшалан һайжаруулха, илангаяа газар үтэгжүүлхэ, шэнэ һубаг ханааб татажа, уһалууриин сабшалан үргэдхэхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэжэ урдахи табан жэлэйхидэ орходоо сабшалангай ургаса гектар бүхэнэй 1 центнерээр дээшэлээ.

Тингэбэшье үбһэ ногооной ургасые үшөөл ехээр дээшэлүүлхэ, адууһа малда тэжээл улам элбэгээр бэлэдхэдэг болохо арга боломжо гүйсэд хэрэглэгдэнэ гэхын аргагүй.

Тэрээнгүйгөөр улам үдэжэ байгаа малые үбһэ хоолоор гүйсэд хангаха, ашаг шэмыень эрид ехэ болгожо шадахагүй байнабди. Жэшээнь, мүнөө байһан бүхы адууһа малаа бүдүүн тэжээлээр дүүрэн хангахын тула жэл бүри адагынь 75—80 мянган центнер үбһэ хуряадаг болохо зэргэтэйбди.

Эгээл тиимэһээ совхозой мелиораторнуудай урда сабшалангай ургасые мүнөөнэйхиһөө хоёр дахин дээшэлүүлхэ айхабтар ехэ, харюусалгатай зорилго байна гээшэ. Табан жэлэй түрүүшын жэлһээ эхилэн, газараа бүри һайнаар үтэгжүүлхэ, уһалха болонобди. Байгша ондо хүршэ Загарайн аймагай ажахынуудай механизаторнууд, мелиораторнуудай жэшээгээр социалис мүрысөөндэ оролсон, уһалагдадаг сабшалангай га бүхэнһөө 16 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряаха зорилготойбди.

Тиимэһээ нёдондо намартаа сабшалан дээрэ 3570 тонно шэбхэ гаргагдаа. 4 километр утатай посхоод бариг дажа, сабшалан хорёологдоо. 35 километр утатай уһалууриин һубаг ханааб татагдаа һэн.

Мүнөө хабартаа габшагай хүдэлмэриин 2 һарын туршада уһалагдадаг сабшалан дээрээ үшөө 10 мянга шахуу тонно шэбхэ зөөхэ. 500 центнер минеральна үтэгжүүлгэ тараахабди. Гадна тарялан дээрэ үшөө 6 мянган тонно шэбхэ зөөгдэхэ, 100 тонно минеральна үтэгжүүлгэ гаргагдаха юм.

Тиихэдэ һайрамаар, мүн гол горходһоо урдажа ерэһэн түрүүшын уһаар 4330 гектар сабшалан нэгэ дахин, удаань зундаа үшөө 3500 гектарынь хоёрдохёо уһалхабди. Тиигэхын тула луговодууднай үбэлдөө Хурьгад, Һараантай, Жэбхээһэн гэжэ газарнуудта 150 мянган кубометр тошо халяагаа юм. Мүн энэл хоёр һарын туршада урид хахалагдажа, элдүүрилэгдэһэн 600 гектар газарта олон жэлэй ногоо тариха, мүн үшөө 500 гектар муу ургасатай сабшалан, бэлшээри хахалаад, хүрьһыень элдүүрилээд, олон жэлэй ногоо тарихаар болгохобди.

Эдэ үдэрнүүдтэ зургаан МТЗ, нэгэ К-700 түхэлэй трактортай, мүн шэбхэ обоолхо, ашаха түхеэрэлгэтэй тракторнуудтай тусхай отряд сабшалан дээрэ шэбхэ зөөжэ байнхай. Һаяар 5 бүлүүр станци, уһа сасан хаядаг 3 оньһон түхеэрэлгээ хүдэлгэжэ эхилхэмнай. Тэдэнээр урдань уһалагдадаггүй байһан газарта уһа гаргаха гэжэ оролдохобди.

С. ЦЫДЕНОВ,
Хэжэнгын совхозой ахамад мелиоратор.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ГЕОЛОГИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ, ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-ЭЙ ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ашагта малтамалнуудай уурхайнуудые бэдэрэлгээр, геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб болон абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө **шагнаха:**

Буряадай АССР-һээ:

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Светлов Сергей Ивановичые—Үдэ-Витимэй геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэгшэ.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Дылгиров Владимир Шагдаповичые —Сэлэнгын геологическа экспедициин үрэмдэлгын мастер.

Кудреватых Борис Петровичые — Буряадай геологическа управлениин ахамад инженер.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Иванов Георгий Фёдоровичые — Хойто-Байгалай геологическа экспедициин үрэмдэгшэ.

Ивахинов Борис Санжеевичые — Ахын геолого-бэдэрэлгын экспедициин проходчик.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Фёдорова Клавдия Владимировнае — Буряадай геологическа управлениин түбэй геологическа экспедициин геолог.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Костенко Владимир Николаевичые—Буряадай геологическа управлениин геофизическэ экспедициин геофизик.

Стефанович Майя Трофимовнае — Буряадай геологическа управлениин түбэй лабораториин мүлигшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 10.

…СР-эй Верховно …едэй Президиумдэ

…эрдэм, арадай гэгээ… …соёлые хүгжөөхэ, …ной хэрэглэмжэ хан… …һайжаруулха хэрэгтэ …нуудтай байһанайнь …юһэдэхи табан жэлэй …нуудые дүүргэлгын …амжалтануудые туй… …ынь түлөө эрдэм ба …эй, техническэ мэр… …олгохо һуралсалай, …һургуулинуудай, соё…үүрые хамгаалгын, …худалдаа наймаанай, …хэрэглэгшэдэй коопера…, полиграфическа про…шостиин, материаль…ическэ хангалгын, со… …тэдхэлгын, ажаһуу… …хэрэглэмжэ хангалгын … хүдэлмэрилэгшэдые … Верховно Соведэй … СССР-эй орде… …болон медальнуудаар …

…эй орденууд, ме… …аар шагнаха тухай … Верховно Соведэй …мэй Указууд … Верховно Соведэй …нуудта» хүсэдөөр, … хэблэлдэ — тоб… …тунхаглагдаха.

(ТАСС).

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

СОФИ. (ТАСС). Апрелиин 2-то хүдэлмэрөө дүүргэһэн Болгариин Коммунис партиин XI съезд марксизм-ленинизмын сургаал һургаалнуудта Болгариин коммунистнуудай үнэн байдагые, хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулжа байгаа парти болон арадай бата нэгэдэлые элирхэйлэн харуулаа.

Ороной партийна организацинуудай элшэн түлөөлэгшэд гаталһан замайнгаа дүнгүүдые табан үдэрэй туршада шэнжэлэн согсолһон, ерээдүйдэ дүүргэгдэхэ түсэбүүдые хараалһан байна.

X, XI съезднүүдэй хоорондохи үе соо БКП-гэй ЦК-гай эрхилһэн хүдэлмэриин тоосоон, ээлжээтэ зорилгонууд тухай резолюциие делегадууд нэгэ һаналтайгаар баталан абаба. Центральна Комитедэй баримталан бэелүүлдэг политическэ хараа бодол, ажал ябуулгань резолюци дотор хүсэд, бүрин һайшаагдана.

«Долоодохи табан жэлэй (1976—1980 онуудай) туршада НРБ-гэй ниигэ — экономическа хүгжэлтэ хангаха гол шэглэлнүүд» тухай шиидхэбэри бүгэдын дуугаар баталагдаа.

БКП-гэй съезд партиин Центральна Комитедые 154 хүнһөө бүридүүлэн һунгаба. ЦК-гай гэшүүдтэ кандидадуудаар 121 хүн һунгагдаа.

Центральна Комитедэй пленум боложо, БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретаряар Тодор Живков дахин һунгагдаба гэһэн мэдээсэлые съездэ хабаадагшад удаан альга ташалгаар угтаа. Тэрэ шэлэн БКП-гэй ЦК-гай Политбюро ба Секретариат һунгагдаба.

Нүхэр Т. Живков съезд дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

СОЦИАЛИЗМ БАЙГУУЛГЫН ХЭРЭГТЭ ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДЫЕ ТУЙЛАХА

БКП-гэй XI съезд дүүрэбэ

Этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө XI съездын делегадуудта гүнзэгы баясхалан партиин Центральна Комитедэй, Центральна хиналта-шалгалтын комиссиин даалгабаряар хүргэбэ.

Болгариин Коммунис парти, Димитр Благоевой, Георгий Димитровой парти марксизм-ленинизмдэ, пролетарска интернационализмда ходоо хэлбэришэгүй үнэн байха, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй дайшалхы зэргэдэ ходоо дабшаха, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй үнэн зүб хэрэгые ходоо дэмжэхэ байха гэжэ нүхэр Т. Живков съездын делегадуудай, бүхы болгар коммунистнуудай үмэнэһөө найдуулна. Манай парти дэлхэйн бүхы үнэн сэхэ хүнүүдтэй хамта эб найрамдалай, сүлөөтэ ба бэеэ даһан байдалай түлөө, демократи болон социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха байха гэбэ.

Манай парти — арад түмэнэй эдэбхитэй хубинь, бүгэдэндэ мэдэрэгдэһэн, инаг хүндэтэй хүтэлбэрилэгшэнь болоно. Парти ба арад зон үнэхөөрөө бүхэли сулагы болон нэгэдэнхэй. Энэ нэгэдэлые эбдэжэ шадахаар, өөрынгөө арадта партиин үнэн байлгые, партидаа арад зоной үнэн байлгые һандаажа шадахаар дотоодыншье, гадаадыншье хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй гэжэ Т. Живков тусхайлан тэмдэглээ.

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитет БКП-гэй XI съездын айлшадай ба делегадуудай хүндэлэлдэ зорюулжа, апрелиин 2-то уулзалга эмхидхээ.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Т. Живков суглаагшадта хандаан, амаршалгын үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков гадаадын делегацинуудай үмэнэһөө үгэ хэлээ.

Уулзалга хани ёһоной, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

ХИМИ—ТАРЯАШАНАЙ ТУҺАЛАГША

Апрелиин 2-то Москвада болоод тараһан бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ газарай үрэжэл улам һайжаруулгын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Үйлэдбэридэ химиин үргэнөөр хэрэглэхэ ехэ программа орон дотор бэелүүлэгдэнэ, энэмнай газар тарялангай ба мал ажалай ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэл болоно гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад тэмдэглэбэ. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд дотор хараалгдаһанай ёһоор, хүдөө ажахыда минеральна үтэгжүүлгэ үгэлгын хэмжээн арбадахи табан жэлэй эсэстэ 115 миллион тонно болохо юм.

Химическэ индустриин «хилээмые» зүбөөр, ээлэй ёһоор, гамтайгаар хэрэглэлгэ мүнөө тон шухала болонхой гэжэ зүблөөн дээрэ тусхайлан тэмдэглэгдээ.

Дутуу дундануудаа зайсуулха хэмжээнүүдые тодорхойлһон, хүдөө ажахыда зорюулагдадаг химическэ зүйлнүүдэй аша үрые дээшэлүүлхэ, гаргашыень хорооxо аргануудай хараалагдаһан шиидхэбэри зүблөөн абаба.

(ТАСС).

Авиаторнуудай харилсаа холбоон

ТУ-154 гэжэ самолет апрелиин 2-һоо Москва Ханой хоёрой хоорондохи агаарай замаар анха түрүүшынхеэ ниидэжэ эхилээ. Энэ замда Аэрофлодой аятай зохид лайнер гарахадаа, ниидэлгын сагые дүрбэн часаар хорооxо, рейс бүхэндөө олон пассажирнуудые абажа ниидэхэ арга олгоно.

Советскэ Союзай ба Вьетнамай Демократическа Республикын хоорондо агаараар хүнүүдые, ашаануудые зөөлгын хэмжээн жэл бүри нэмэнэ, хоёр ороной авиаторнуудай харилсаа холбоон улам бэхижэнэ. Вьетнамай «Ханг Кхонг Вьетнам» гэжэ авиационно предприятиие тогтоолгодо совет мэргэжэлтэд ехэ туһа хүргөө. ДРВ-гэй граждан авиациин хүдэлмэрилэгшэд манай ороной һургуулинуудта һуража, мэргэжэл олоно. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада Аэрофлодой самолеduуд хоёр мянга шахуу тонно ашаануудые, 40 мянга гаран пассажирнуудые зөөһэн байна.

(ТАСС).

Совет шухала дурадхал

«Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха, транспорт ба электрын элшэ хүсэ хүгжөөхэ зорилготой харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын конгрессүүдые гү, али гүрэнүүд хоорондын зүблөөнүүдые үнгэргэхэ тухай» совет дурадхал ООН-ой Европейскэ экономическа комиссиин (ЕЭК) 31-дэхи сессидэ хабаадагшадай дунда һонирхол үүсхээ.

Совет үүсхэлые социалис оронуудай делегацинууд ехэтэ һайшаан дэмжэбэ. Болгариин, Чехословакиин ба Венгриин делегацинуудай толгойлогшонор үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай дурадхаһан асуудалнуудаар ниитэ Европын харилсаа холбоо бэелүүлгэ ехэ удха шанартай байна гэжэ тэмдэглээ.

(ТАСС).

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭ

ЭМХИДХЭГШЭ, ЭЛСҮҮЛЭГШЭ ХҮСЭН

Ажахынгаа бүхы һалбаринуудта социалис мүрысөө эмхидхэдэг дүршэл тухай дам хэлэхынгээ урда тээ нёдондо жэлэй, мүн табан жэлэй дүнгүүд тушаа хэдэн үгөөр дурдалтай.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада манай совхозой ажахын бүхы һалбаринууд урагшаа ехэ алхам хэжэ байна. Энэ үедэ сагай уларилай муу, ган гасуурташье байгаа һаань, совхозой хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ даабари дүүргэжэ шадаа. Таряа, мяха, һү, ноохо гүрэндэ худалдаха табан жэлэй, нёдондо элэйшье түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. Тингэхэ зуураа үнгэрһэн табан жэлэй он бүхэндэнь бүхы түрэлэй мал үсхэбэрилхэ түсэб ходо дүүргэгдэжэ байгаа. Зүгөөр энэ үе соо малай тоо толгой ехээр олошороогүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай мал ажалай гол һалбари хонин ажал болоно. Юһэдэхи табан жэлэй туршада совхозой хонишод отоондо оруулһан 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, ноохо эхээр хайшалагдаа болоо. Хонишодой 13 бригада табан жэлэйнгээ түсэб бүхы талаарнь дүүргэнхэй. Эсэргэ оронои хамгаалгын дайнай инвалид, хонишон М. Д. Папаев, Д. Н. Ишеев, С. И. Тютькин, Н. Т. Пашинский болон бусадай даадаг эхэ хонидой отаранууд эдэнэй тоодо ороно. Тиихэдэ манай солото хонишон Октябриин Революциин орденто Дмитрий Яковлевич Свистунов хурьга абаха табан жэлэйнгээ түсэб 153,1 (жэл бүри зуун эхэ хонин бүриһөө 144 хурьга абажа, томо болгодог байба), хониной мяха абалгаар 170,5 процент, ноохо хайшалха түсэбөө 109 процент (дунда зэргээр хонин бүриһөө 4.437 грамм ноохо хайшалжа байгаа) дүүргэһэн байна.

Социалис Ажалай Герой Гасаран Лубсанович Рабдаев хурьга абаха түсэбөө 132,1 (100 эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 125 хурьга абаһан байгаа), мяха абаха түсэбөө 142,7 процент, ноохо—107,7 процент (дунда зэргээр хонин бүриһөө 4.522 грамм ноохо хайшалдаг байгаа) дүүргэв. Тиихэдэ Ажалай Улаан Тугай орденто хонишод Б-Н. Г. Гомбожапов, Г. П. Мункуев болон бусад түрүүшүүл абаһан социалис уялгануудаа холо үлүүлэн дүүргэв.

Һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үнгэрһэн табан жэлэй туршада һү һааха, гүрэндэ худалдаха социалис уялгануудаа болзорһоонь урид бэелүүлһэн байна. Энэ үе соо 25900 центнер һү һааха байһан һаа, 29995 центнер һаагаа гэхэ гү, али түсэб 115,7 процент дүүргэгдэв. Тиихэдэ 1975 ондо һү һааха түсэб 103,9 процент бэелүүлэгдэв. Энээнэй ашаар һаалишад 1975 оной майн 24-дэ табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, 3730 центнер һү түсэбһөө үлүү гүрэндэ тушаагаа.

Табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ манай түрүү һаалишад ехэ хубита нэмэриеэ оруулһан байна. Ажалай Улаан Тугай, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудтай, һү һаалгаар таба дахин аймагай чемпион болоһон, аймагай Соведэй депутат Екатерина Ивановна Грудинина, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто Е. Б. Доржиева, һаалишад П. Н. Корнева, П. И. Брыкова, Л. Ф. Демасова, Н. Ж. Банзаракцаева болон бусад абаһан уялгаа амжалтатайгаар бэелүүлээ. Үнеэн һубайрха ябадал усадхагданхай шахуу.

Табан жэлэй түгэсхэлэй жэлдэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрэлсоод, совхозой таряашад, механизаторнууд таряанай ургаса дээшэлүүлхын тулада ехэ хүдэлмэри хэжэ гараһан байна. Үнгэрэгшэ жэл манай таряашадта шиидхүүрлэхы удха шанартай байгаа. Юуб гэхэдэ, энээнһээ урда тээхи гурбан жэлэй туршада ган гасуур олонто, тарялан муу ургажа абтагүй. Баян ургаса абахын тулада бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдээ һэн. Һайн шанартай үрэһэн бэлэдхэгдээ, 13000 тонно нютагай, 753 центнер минеральна тэжээл оруулагдаа. Иигэжэ механизаторнууд, газар таряалангай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй оролдосоор ажалай ашаар 1975 ондо баян ургаса хураагдаа, ехэ хэмжээнэй шамэтэ, бүдүүн тэжээл бэлэдхэгдэв.

Баян ургаса абаһанай ашаар манай совхоз гүрэндэ таряа худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэжэ шадаа. Трактористнууд, комбайнернууд эрхим һайнаар хүдэлжэ гараа. Комбайнер Норбо Цырендоржиевич Гармажапов 12920 центнер таряа сохиһон байна. Энээнэйнгээ түлөө ВДНХ-гай дипломоор, «Москвич-408» машинаар шагнагдаа. Эрхим һайнаар хүдэлһэн трактористнууд, комбайнернуудые тоолохо болоо һаа олон. Партиин райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой шиидхэбэриин ёһоор 30 комбайнер аймагай социалис мүрысөөндэ илагша болоһон, И. И. Шараповай тракторно-таряан ажалай бригада 1000 түхэригэй бүхэсоюзна шанда хүртэһэн байна.

Ажахынгаа экономико хүгжөөһэнэй ашаар юһэдэхи табан жэлэй туршада социально-культурна ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэв. Энэ хугасаа соо манай совхоздо 140 пуурингай интернат, хоёр-хоёр айлай 40 гаран байрын гэр баригдаһан байна. Малай олон байранууд бодхоогдонхой. Хонидой 10 байра, 400 толгой эбэртэ бодо мал шахаха ба жэлдээ 5000 центнер гахайн мяха абаха комплекснуудай барилга эхилэгдээ. Совхозой түб һууриниие болбосон түхэлтэй болгохын тулада ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

Совхозой хүдэлмэришэдэй байдал һуудалай нилээд һайжарһанай гэршэ болгон олон тоо, баримтануудые харуулжа болоно. Ажалшадай салин, олзо оршо ехэ болоо. 45 түрүүшүүл хүнгэн машинатай (машина шан абагшад эдэнэй тоодо оролсоно). элдэб түхэлэй 150 гаран мотоцикл худалдан абаа. Бүхы айлнуудта телевизор, мүн холын малшадайшье байрада телевизор бии болонхой. Хаанаһаашье дамжуулга хараха аргатай юм. Тиихэдэ хонишодой, һаалишадай болон бусад ажалшадай гэртэ байдаг холодильник, хубсаһа угаадаг машина болон бусад юрын лэ хэрэглэлэй эд болонхой.

Арад зоной байдал һуудал горигойгоор һайжарuулха тухай партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлһэнэй гэршэ болоно.

Совхозой бүхы коллективэй оролдосоной һайнаар хүдэлһэнэй ашаар 2,54 миллион түхэригэй продукци 1975 ондо худалдаа байһан һаа, 3,4 миллион түхэригэй продукци худалдагдаа, тингэжэ 676 мянган түхэригэй сэбэр олзо абтаа. Түсэбөөр хараалагдаһанда орологоод, энэнь 400 мянган түхэригөөр ехэ болоно.

Социалис мүрысөөн хадаа экономико улам хүгжөөхэ, үйлэдбэриин ноосо, арга боломжонуудые элирүүлхэ хэрэглэхэ, тингэжэ арадай ажахын түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлэй шухала хүсэн, эрэлсэг мүн гэжэ партийна, комсомолой, профсоюзай организацинууд тоолодог, тоолоно, тоолохошье юм. Социально-экономическа гол шухала зорилго түйлаха хэрэгтэ социалис мүрысөөн дэлисэтэй болодог гэжэ бодото байдал харуулнхай. Тракторно-таряан ажалай бригаданууд, ноохо хайшалалгын пунктнуудта, гаража, малай гүүртэнүүдтэ байгуулагдадаг партийна бүлэгүүд энэ талаар ехэ юумэ хэдэг байна. Анатолий Авдеевич Терентьевэй толгойлдог партийна бүлэгэй хүдэлмэриие магтамаар. Эндэнь партиин 5 гэшүүн, 3 комсомолшууд байдаг юм. Эдэнэр мүрысөөнэй дүн үдэр бүри гаргадаг, малай харууһа һайжаруулха тухай, һү һаалиин ехэ болгохо тухай, журам тухай асуудал зүбшэжэ, фермые ударидагшын урда асуудал табидаг байна. Ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Эдэ бүгэдын ашаар һаалиин гүүртэ аймаг дотороо 5-дахи жэлээ ходо 1-дэхи һууринда ябажа байнхай. Иигэжэ коммунистын үүргэ харюусалга дээшэлүүлхэ гэжэ үнэхөөрөө оролдодог байнабди, эдэнэр үнэхөөрөө түрүү үүргээ дүүргэжэ ябана.

Мүрысөөе үрэ дүнтэй болгохын тулада социалис уялгануудые абаха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдадаг юм. Суглаа, зүблөөн дээгүүр шуулаан соогуур тус тус хүнэй уялга абаха ябадалһаа үнинэй арсанхайбди. Энэ юугээрээ мууб гэхэдэ, зарим хүнүүд гайхаха, нүгөө хүхюушүүл арга боломжонуудаа хүсэд тооложо үзэнгүй, томо томоор ама гараха. Хүн бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, социалис уялгануудые абхуулдаг гурим бии болоһоор 5 жэл боложо байна. Энэ ушарта хэнэй дүй дүршэл, хэнэй туһаламжа дэро байдаг бэ, үбһэ тэжээлээр, бэлшээреэр, байраар ямар бэ, түрүү арга дүршэл хэр нэбтэрүүлжэ шадахаб, эхэ хонидынь хэдыдэхи классайб гэхэ мэтээр бүхы арга боломжонуудынь тон нарнаар хаража үзэгдэдэг гуримтай.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд яажа гаргагдадаг бэ гэхэдэ, хонидой түл абалгын, хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ 5—5 хоногой хүдэлмэриин дүнгүүдээр бюллетеньнүүд гаргагдадаг, бригаданудай үйлэдбэриин зүблөөн үнгэргэгдэдэг юм. Һарын дүнгөөр совхозой түб һууриндa ажалай алдар солын туг хиисхүүлэгдэдэг гуримтай. Һубай хонидой отаранудай мүрысөөнэй дүн һарада нэгэ удаа гаргагдадаг байна. Һаалишадай хүдэлмэриин дүн 10 хоног соогоо нэгэ удаа согсологдодог юм. Илагшадта «эрхим һаалишан» гэһэн тугхан барюулагдадаг.

Хонидой ноохо хайшалалгын богони саг соо — 14—15 хоног соо үнгэрдэг хадань, мүрысөөнэй экран гаргагдадаг юм. Хайшалагшадай ажалай үдэр бүриин дүн, салин, хүдэлмэриин шанар эндэ харуулагдадаг байна.

Мүрысөөе һаруулха хэрэг иимээр эмхидхэгдэнхэй гэжэ хэлэхэдэмнай, партийна, совет зарим хүтэлбэрилэгшэд һөжэглэнгеэр иимэ асуудал табидаг юм: ажалай дүн 5—5 хоногоор гаргаад, зүблэжэ хэжэ нагаад урдинэбтэ гэдэг. Тэдэ манайда ерэхэдээ, эдэ бүгэдые баримтална гэжэ харгашал даа.

Энэ хүдэлмэри хадаа эмхидхэнэй гэхэдэ, партийна комитет, совхозой дирекциин гэшүүдтэ ехэ хэдэн этгээд оношо ... даалгад ...

Ленинэй орденто Борьёогой совхозой коллектив партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаад, арбадахи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр оролсобо. Ажалдаа амжалта туйлаһанаймнай түлөө КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг дипломтойгоор барюулагданхай. Энэ ушар манииие үшөө дахин уялгална. Энээндэнь харюу болгон, манай хонишод улам ехэ уялга абана. Хонишод Д. Я. Свистунов, Г. Л. Рабдаев, Б-Н. Гомбожапов, Г. П. Мункуев, Д. Д. Цынгунова, Т. П. Чупышева, Г. Б. Базарова, Д. Н. Эрдынеев болон бусад 100 эхэ хонин бүриһөө 120—130 хурьга абаха уялгатай. Хонишодой 12 бригада 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаха уялгатай. Мүнөө хонидой түл абалга дүүрэнтэжэ байна. Борьёогой талын хонишодой хэлэһэн үгэ хэрэг хоёр алгасахагүй гэжэ найдамаар.

Ж. ВАНКЕЕВ.
Зэдын аймагай Борьёогой совхозой парткомой секретарь.

ЭЖЫН ФЕРМЭ

УРДАҺААНЬ харахада, аб адлиханууд, һургуулиин наһанай хоёр басагад үхэрэй хашаа соо үбһэ, һолоомо, силос асаар зөөгөөд, хобто кормушкануд соо хубаажа хэнэ, ехэл сүлөөгүй хүдэлнэ. Хасарнуудынь уб улаахан болошонхой. Хоорондоо эбтэйхэнээр юун тухайшьеб хөөрэлдэнэ, аалиханаар энеэлдэхэ юм.

— Зохидхон басагад даа. Ажал хэхэдээ, аргагүй бэрхэнүүд. Эжынгээ эрхим туһалагшад болонхой. Янжимамнай үхибүүдээ томо болгожо амаршаба,—гэжэ Дархитын фермын эгээл үнинэй һаалишан Должит Бошиктуева тэдэ басагад тээшэ харан, нэгэл атаархаһан шэнгеэр хэлэбэ.

Хараха янзада дүшэ гарамгай наһанай, бэеэр набтаршаг аад, маряатай эхэнэр малай шэбхэ сэбэрлээд, хюрөөгэй хуурай хибэдэһэ адхажа байба. Басагадай хэжэ байһан ажалые харана.

— Света, Люда, та хоёр үнөөхи тугаллаха дүтэлһэн Белка гэдэг үнеэгээ газааһаа туугаад асарагтыл даа. Малай орохоһоо урда тэрэнээ амяарайнь эдеэлүүлээ, — гээд тэрэ басагадтаа хандана.

Уданшьегүй хашаан соо хэхэ ажал дүүрэбэ хэбэртэй. Һаалишад гэр гэртээ таража эхилнэ. Үнөөхи хоёр басагаднай эхынгээ хажууда гүйлдэжэ ерээд:

— Эжы, үшөө юу хэхэбибди? Үдэшэ ерэжэ үнеэдыетнай һаалсаха гүбди?—гэлдэжэ, үрдилдэн дуу гарана.

— Зай, бэрхэт, басагадни. Мүнөөдэр хүрөө. Гэртээ ошогты, үглөөдэрэйнгөө хэшээлдэ бэлдэхэ сагтнай болобо, ябагты,—гэжэ тэрэ зөөлэхэнөөр хэлэнэ.

Эдэ хоёр Люда, Света гэжэ нэрэтэй эхир басагадай эхэ Янжима Цыреновна Сахияеватай танилсаябди. Тэрэ тэбхэр хорин жэлэй саада тээ Дархитын фермэдэ һаалишанаар хүдэлхэеэ ерээ һэн. Мүнөө Элхиин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эгээл үнинэй һаалишадай нэгэн болоно.

Тиихэдэ энэмнай юһэн үхибүү хүмүүжүүлжэ байһан үнэр баян эхэ байба. Ринчинима, Цырен-Ханда гэдэг эгээ ехэ хүбүүн басаган хоёрынь хүдөө ажахын институтда һурана. Инженер-механик, ветврач мэргэжэлтэй болохо юм. Мэдэгма басаганиинь медучилищада һурадаг. Табан үхибүүдынь һургуулиин һурагшад. Димит-Ханда басаганиинь хүдэлдэг.

— Эды олон үхибүүдые хүн болгожо, хүл дээрэнь табиха гээшэ хэлэхэдэ бэлэн. Тингэбэшье Янжима хүүгэдни олон гээд, нэгэшье үдэр гэртээ миин һуугаагүй шахуу. Аргатайл сагтань һаалишанаар хүдэлжэ байгаа. Нарай хүүгэдтэй байхадань, тэрэниие хүдэлэ гэжэ хэн баалахаб даа. Өөрынгөө сэдьхэлэй эрмэлзэлээр һаалишанаар хүдэлхэ хүнэй ходо дуталдадагые мэдэхэ хадаал тиигээ гээшэ. Юрэдөө, энэмнай ямаршье юумэндэ гэдэргэ таталдажа, «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гээд ябадаг хүн бэшэ,—гэжэ фермые даагша П. Д. Цыдендамбаева хэлэжэ һуугаа бэлэй.

Саашань дуулахадамни Янжима Цыреновнагай нүхэр Дамба Бардуевич 1941—1945 онуудай Эсэгэ оронойгоо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсажа, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө тулалдан, хүндөөр шархатаһан, инвалид болоһон, ажал хэхэ аргагүй бэе муутай хүн байба. Иигээд ерэхэдээ эдэ жэлнүүдтэ Янжима Цыреновна ганцааршье колхозойнгоо бэшэ, тойронхи бүхы хүш... ажалые өөрынгөө ... даажа абаха баа... бшуу. Үбһэ, түлеэ ... һээ эхилээд, хүдөө... ажал барагдаха ... даа.

— Теэд Янжима... шье гомдожо, ... яданаб, тулинаа ... дуулаагүйб. Хододоо ... тай хүхюун, бүхы ... хэнһээшье дутуугүй ... хёод ябагша,—гэжэ ... тэй олон жэлдэ сууг... дэлһэн һаалишан Ц... Гатыпова хөөрөө һэ...

Нимэл һайн һайхан ... эрмэлзэлтэй, ажалша ... арюун сэбэр сэдь... эхэнүүд, эхэнэрнүүд ... сүлөөтэ Совет орон соо ... лэ даа. Тэдэндэ доро ... һүгэдэхэ хүсэл түрэн...

Тэрэ үдэр Янжима Са... еватай уулзажа, ажа... ажал тухайнь удаан ... дөө һэмди. Тэрэ хорин ... дэ колхоз соогоо ... түрүү ябаагүйшье һаа, ... хи жэлнүүдтэ һү һаал... гал абаха түсэбтэ даа... дүүргээд лэ байдаг юм... гэрһэн юһэдэхи табан ... һайн үрэ дүн түйлаа... түлөө колхозой пра... партком тэрэниие М... ВДНХ ошохо путёвкоор ... наа.

— Одоол наһаараа ... үзөөгүй юумэеэ ... ерээб даа. Гайхалтай ... байна. Илангаяа та... тустаа жэлдээ 8—10 ... килограмм һү үгэдэ... дыень хаража гайхаа... лай комплекс ... ехэл гоё байна. Манда ... тиимэ болохо гээшэб. ... гэбэшье һүүлэй жэлн... манай фермэдэ яһала ... хэгдэнэ. Үнеэдээ оньһо... шинаар һаанабди. На... хэ сэбэрлэхэ, мал ... хеэрэлгэ бии. Хүдэлжэ ... юумэн үгы.— гэжэ Я... Цыреновна хөөрэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ ... даадаг 25 үнеэнэй 1... һаагдана. Тэдэнһээ ... 180—190 килограмм ... гадгүй абадаг. Үнгэрһэ... варь, февраль һарын ... гөөр, март соошье тэрэ ... хозойнгоо һаалишадай ... сөөнэй түрүү һуури... нэгые ээлжэ эбаһан ...

М. НАМЖИЛ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... **Сахияева Люда, Света ... гадтаяа.**

Авторай ф...

Загарайн аймаг.

ПРОДУКЦИИН ШАНАР БА УРМАШУУЛГЫН ГУРИМ

Львов городой промышленна предприятинуудай продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ гурим манай республикын предприятинуудта нэбтэрүүлхэ зорилгоор партийна, профсоюзай хүдэлмэрилэгшэдэй, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, промышленностиин мэргэжэлтэдэй семинар-конференциин Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэһэн тухай манай газетэдэ мэдээсэгдээ һэн.

Энэ гурим республикын предприятинуудта нэбтэрүүлхэ зууршалга, дурадхал конференци баталан абаһан байна. Продукциин шанар һайжаруулгые эмхидхэн хүтэлбэрилхэ гурим нэбтэрүүлхын тула һалбари бүхэнэй түрүү, базова предприятинууд элирүүлэгдээ. Машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын предприятинуудай дундаһаа «Электромашина», «Теплоприбор», ЛВРЗ, прибор бүтээлгын ба авиационно заводууд базова болобо. Шулуутайн леспромхоз, БМДК, Онохойн модоной комбинат модо бэлэдхэлэй ба модо болбосоруулгын һалбари дотороо эгээл түрүүлэн энэ гурим нэбтэрүүлхэ юм. Нарин сэмбын комбинат, оёдолой «Туяана» нэгэдэл, Кировэй нэрэмжэтэ металл зүйлнүүдэй завод хүнгэн, эдеэ хоолой ба нютагай промышленностиин базова предприятинууд болохо юм. Ашагта малтамал шанаржуулгын промышленность дотороо Зэдын комбинат, барилгын материалнуудай промышленностиин һалбари дотороо Тимлюйн цементын, Улаан-Үдын шэлэй заводууд энэ гурим нэбтэрүүлжэ эхилхэ байна.

* * *

Продукциин шанар һайжаруулха хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ гурим хоорондоо нягта холбоотой эмхидхэлэй-техническэ, хүмүүжүүлгын хэмжээ ябуулганууднаа бүридхэгдэнэ. Эдэ хэмжээнүүдэй эмхидхэлэй талань хатуу шанга шалгалтада үндэһэлнэ. Техническэ үндэһэ һууринь үйлэдбэриие саашадань оньһожоруулха, автомат аргаар хангаха хүдэлмэри болоно. Хүмүүжүүлгын хэмжээ ябуулгань продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ хабаатай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ зорилготой.

Техническэ болон эмхидхэлэй талыень тайлбарилангүй, хүмүүжүүлгын, үзэл сурталай хүдэлмэриин үндэһэ һуури хаража үзэе. Продукци бүтээн гаргалгын үйлэдбэриин алишье шата, эхи заха болохо бэлэдхэлэй хүдэлмэри, чертеж зохёолго, шудхалаа, хэб хэлгэ, мүн саашанхи бүхы процесс энэ хүдэлмэри хэдэг юрын хүдэлмэришэд, технолог, конструктор, деталь болбосоруулагшад, хабсаргагшадай ажалһаа дулдыдадаг гэжэ һайн мэдээжэ. Тэдэнэй даажа абаһан ажалдаа һайнаар хандаад, нарин зүбөөр бүтээгээд байбалнь, голодоһо гаргаха ушар хомор байдаг.

Тиимэһээ Львов хотынхидай хэрэглэдэг гурим хүдэлмэришэдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ асуудалда мүн лэ үндэһэлнэ. Энэ гурим продукциин шанар һайжаруулгада зорюулагдаһан бусад онол арганууднаа юугээр онсо илгаатайб гэхэдэ, холын хараатай олон хэмжээ ябуулганууднаа бүридхэгдэнэ. Хэмжээ ябуулга бүхэн ямар нэгэ тодорхой хүдэлмэри хараалдаг юм.

Львовой предприятинуудай коллективүүд хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадаа, социалис мүрысөөнэй эмхидхэхы, элсүүлхы, хүмүүжүүлхы үүргэдэ тушаглана. Продукци бүтээлгын шата бүхэндэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Мүрысөөнэй үедэ хүдэлмэришэд үшар ёһо мэдэхээр, ажалдаа коммунис ёһоор хандахаар, харюусалгаяа мэдэрхээр хүмүүжүүлэгдэнэ.

Һайн шанартай продукци бүтээһэнэйнь, ажалаа һайнаар дүүргэһэнэйнь түлөө хүдэлмэришэдые моральна, материальна талаар урмашуулха гурим хараалагдадаг. Предприятида баталан абтаһан стандартын ёһоор продукци бүтээгшэдые хэды зэргын шангаар урмашуулхань эртээнһээ тодорхойлогдоно. Жэшээлхэдэ, үйлэдбэриин «Электрон» нэгэдэлэй предприятинуудай һайн шанартай продукци бүтээгээд, тэрэнээ бултыень голодоһогүйгөөр, гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушаадаг хүдэлмэришэд салин хүлһэнэй 40 процентын шанда хүртэнэ.

Хүдэлмэришэд жэл бүхэндэ аттестаци гаража, ямар түхэлэй продукци бүтээхэ тухай эрхэ абадаг. Продукциин шанар үйлэдбэриин эхинһээ бэлэн зүйл болотороо шанга хиналтада байдаг. Шанарай үдэрнүүд эртээнһээ хараалагдаһан саг болзор соогоо үнгэргэгдэдэг гуримтай. Аттестаци һайнаар гараһан, дүй дүршэлтэй болоһон хүдэлмэришэд продукцияа өөрөө шалгаха эрхэдэ хүртэдэг юм. Өөрын тамгатай продукциһа тушаадаг хүдэлмэришэд салин хүлһэнэй 25 процентын шан абана.

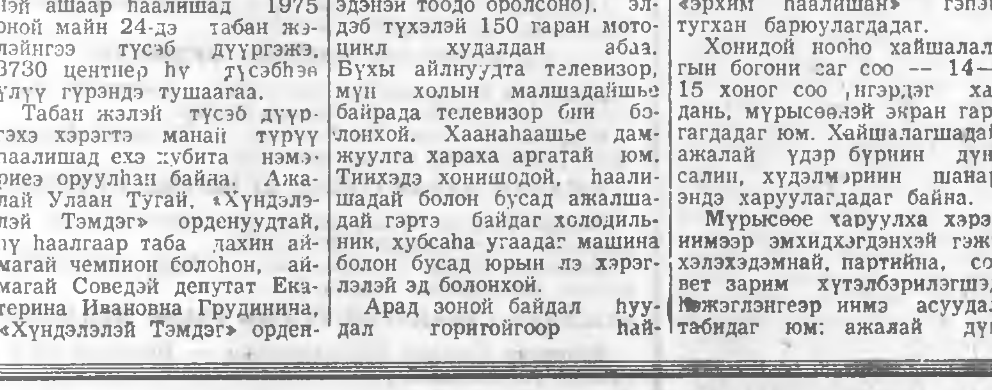
«Эрхим шанарай отличник» гэһэн нэрэ зэргэ түрүү хүдэлмэришэдтэ олгогдодог болоо. Иимэ нэрэ зэргэ олгохо тусхай дүрим зохёогдонхой. Генеральна директорэй захиралтаар энэ нэрэ зэргэ олгогдодог, энээн тухай үнэмшэлгэ коллективэй суглаан дээрэ хүдэлмэришэдтэ барюулагдадаг. Тэдэнэй нэрэ предприятиин Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэнэ. Тэдэнэр һара бүхэнэй шанда ... Хэрбээ иимэ нэрэ ... хүдэлмэришэнэй ... шада ажалдаа гүрэ... голодоһо гаргаа һаа... хүндэтэ нэрэ зэрг... һагдадаг юм.

Цехүүд, бригада... хоорондохи социали... соонэй дүрим мүн ... лан абтаһан байна. ... нэй үрэ дүн согсоло... хада, продукциин ... сэгнэлтэ нэн түрүүн ... абтана. Юрын ху... шэдһөө гадна эрхи... ашаглалгада н... зүйлнүүдые бүтээх... горитой хубитаяа ... продукциин шанар ... нинтын комиссиин ... инженерно-техническ... мэрилэгшэд мүн лэ ... нашье, материальна... лаараа урмашуула...

Львов городой ... ленна предприя... партийна орган... коллективүүдэйнгээ ... социалис мүрысөө ... рүүлхэдээ, Гүрэнэ... шанарай тэмдэгтэй ... ци бүтээн гаргаха ... тэдэнэй хүсэ шада... оролдолго зорюул... Партийна организ... хүмүүжүүлгын ... кадрнуудай ... һуралсал онсо һуу... Предприятинуудай ... жэлтэд, юрын ... экономическа тоон... домжолжо үзэхэөр ... хүмүүжүүлэгдэнэ. ... риин бүхы шатын ... рида — эрхим шан... уряа эндэхи п... нүүдтэ хэдэн жэл... тээ соносхогдоһон ... Энэ хадаа мүнөө ... шухала, эгээл ... рилго, хараа шуга... логдодог һэн.

Партийна орган... продукциин шанар ... руулха хүдэлмэрие ... хэн хүтэлбэрилхэ ... нан шалгадаг, тэр... лэдбэридэ нэбтэрү... рэгтэ партийна ... дэг юм. Түрүү ко... дэй, хүдэлмэришэ... дүршэлые согсолхо, ... шадабари болгохо ... саг үргэлжын ... дуулагдана. Эндэ ... ойлгуулха агитаци... нууд хэрэглэгдэнэ.

С. БАРДА...

Арбадахи табан жэлдэ орооһо таряанай ургасые хараа байса дээшэлүүлхэ зорилго урдаа табяад, Алтайн хизаарай таряашад эдэ үдэрнүүдтэ хабарайнгаа тарилгада ехэ бэлэдхэл хэжэ байна.

Алтайн хизаарай Павловска районой түрүү колхозуудай нэгэн «Знамя Октября» колхозой механизаторнууд хабарай тарилгада хэрэгтэй болохо хамаг хэрэгсэлнүүдээ бэлэн болгонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. колхозой ахамад агроном Г. Хворостян (баруун гарһаа), экономист М. Наумова, агроном А. Рожков.

ТАСС-ай фотохроника.

Союзна республиканuуудта

РСФСР:

«УРАЛМАШАЙ» СПУТНИК

Мантан томо корпусой хушалта доро поточно лининүүдтэй табан цех байхаар хараалагдана. Тэндэ үрмэдэлгын станогууд, экскаваторнууд, буудал хүргэхэ, гидроагрегатнуудай узелнуудые, детальнуудые бүтээдэг байха. Тус цехүүдтэхи үйлэдбэриин гүрсэд оньһожоруулагдаһанай ашаар ажалай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлүүлэгдэхээр түсэблэгдэнэ. Свердловск шадархи Верхняя Пышма хотодо «Уралмашай» спутник болохо тиимэ заводой барилга эхилэнхэй.

«Уралмашые» «заводой завод» гэжэ нэрлэдэг болонхой. Арбадахи табан жэлэй хугасаада энэ завод бүри саашадаа үргэдхэгдэхэ юм. Свердловскын мантан томо энэ заводой спутнигууд — предприятинууд Артемовский, Невьянск городуудта баригдахаар түсэблэгдэнэ. Тэндэ бэлэдхэгдэхэ деталь, шудхалануудые хэгдэхэ юм.

УКРАИНА:

ХОНИШОНОЙ ХАБАР

Ужгородско районой «Авангард» колхозой хонишон Павел Лойко ажалай ехэ амжалта туйлаба. Тэрэ нэй отараар 1500 хонидые тэжээжэ байдаг. Хонид бүриһөө 130 хурьган абтаа. Энэ хабар хонишоной эхэ шадахи хабарынь болоно. Энэ үе соо П. Лойко 20 мянга шахуу хурьга түлжүүлээ, хонинһоо 5,5 мянган центнер мяха, 950 центнер ноохо абаа. Энэ ноохоорнь 46 мянган костюм оёжо болохо юм.

Павел Иванович пенсидэ гаранхай. Тингэбэшье П. И. Лойко хонишон угтай хүн гээд нэрлэгдэхэ байна. Энэ үшарынь юуб гэбэл, Павел Ивановичай хүбүүд Андрей Александр хоёр мүн хонишоноор хүдэлнэ. П. Н. Лойко хонишоной удаан саг соо хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй баян болонхой. Энэ нүхэр хоёр жэлэй туршада хонид тул абдаг байна юм. Энэ табан жэлэй ... Закарпатиин бүхы ажахынуудта түрүүшын ... Хабарай тул абалгын үедэ тэрэ ... арга болоохоо, зүнэй эсэ ... һайн шанартай ...

ТАДЖИКИСТАН:

СТУДЕНТНЭРЭЙ ТЕЛЕЦЕНТР

Таджигай гүрэнэй В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ университетдэ ... эхилбэ. Тэрэнь лабораторнин мэргэжэлтэдэй үүсхэлээр бэлэн болоо. ... Телецентрэй болоноор студентнэр ... лекци шагнаха болоно бшуу. Түсхай ... бэлдэгдэһэн лекци ... агнаха, асуудалнуудта харюусаха аргатай болоно.

Оёдэншье телецентрэй болоноор университетэй ... үедөө һуралсалай фильмнүүдые харана.

КИРГИЗИ:

ХҮДӨӨГЭЙ БАГША ТУХАЙ БАЛЛАДА

Хүдөөгэй багша, Социалис Ажалай Герой К. Мам... ... фильм балладада авторнууд ...

«Тала-Булак» гээд нэрэтэй ... байна. Энэнь «Тала-Булак» ... Совет оронай ... Булак нютагтаа ... Шанда хартаабын ... болгодог.

[Б]АЙГААЛИИНГАА БАЯЛИГЫЕ [Б]ЭДЭРЭН ОЛОХО

...һүүлэй хоёр табан ...турша да республикын ...ическа хүсэнэй ургал... ...ухала дүнгүүдэй нэгэн ...геолого - бэдэрэлгын ...ирие үргэнөөр хүг... ...үнэтэй, ороной ажа... ...тон шухала, олон ян... ...минеральна түүхэй эдэй ...олдоһон ушар боло... ...бидэ тоолонобди. Му... ...дэ Менделеевэй табли... ...элементнүүдые бү... ...һэн ашагта малтамал... ...130-һаа олон хэбтэшэ ...ой, — гэжэ КПСС-эй ...ай обкомой нэгэдэхи ...тарь А. У. Модогоев ...XXV съезд дээрэ ...эдэ тэмдэглээ һэн. ...ад орон байгаалиин... ...гаар хэтэ холын саг... ...суурхажа байдаг. Бай... ...ин гүн сээжэдэ нюу... ...ашагта малтамалнуудай ...нүүдые бэдэржэ ..., тиин республикын про... ...ностиие улам түргэ... ...хүгжэхэ хэрэгтэ ...ай геологическа уп... ...иин коллектив ехэхэн ...оруулалсана. 1971 ...75 онуудай туршада ма... ...управлениин геологууд ...лгэ-шэнжэлэлгын ехэ ...эри хэһэн юм. Баян... ...ай боро нүүрһэнэй, ...Шэбэрэй, Никольскын ...һэнэй хэбтэшэнүүд һай... ...жэлэгдэжэд, ашаглал... ...тушаагдаа. Ойрын жэл... ...эндэ бүтээсэ ехэтэй ...техникээр зэбсэгжэ... ...уурхайнууд нээгдэхэ ... Табан жэлэй туршада ...малтамалнуудай 14 ...территориальна ко... ...ар баталагдаһан бай... ...Ашагта малтамалнуудай ...хэбтэшэ промышленна ...лгада тушаагдаа. Гео... ...д бэдэрэлгэ-шэнжэ... ...хүдэлмэрээ үргэлжэ... ...эр.

...тын талада нүүрһэнэй ...хэбтэшэ олдоһон юм. ...геологууд хэдэн жэлэй ...ада шэнжэлэлгэ хэжэ ...бэ. Эндэхи нүүрһэн ...Гусиноозерскын ГРЭС-... ...эрдохи ээлжээн хү... ...Ципиканай приискын ...ектив алта малтан ... юһэдэхи табан ...туршада нилээд ехэ ... Үнгэтэ металл ехээр ...хэрэгтэнь геологууд ...ала һаала оруулалса... ...байха. Харанхын шанар... ...лгын фабрикын кол... ...түүхэй эдээр дутал... ...байһан. Тиигэбэшье ...гын экспедициин На... ...партиин геологууд ...иково-шпадай ашагта ...амалай баян хэбтэшэ ...юм. Харанхын ша... ...уулгын фабрикын кол... ...энэ баялиг дээрэ ...20 жэлэй туршада хү... ...арга боломжотой бо...

...дахи табан жэлэй ...республикымнай ...уһанай 25—35 про... ...геологическа талаа... ...шэнжэлэгдэһэн байна. ...ическэ, геохимиче... ...гидрогеологическа ...абаринууд хэгдэжэ, ашагта малтамалай 16 баялиг олдоһон байна. Тэрэнэй гурбаниинь мүнөө ехэл наринаар шэнжэлэгдэжэ. Манай управлениин геологууд байгаалиин баялиг бэдэржэ олохын тула бүхы эрдэм мэргэжэлээ, бэлиг шадабаряа ажалдаа зорюулна гээшэ.

Бэлигтэй геолог З. А. Норекянай хүтэлбэрилдэг Багаринай экспедициин коллектив һүүлэй жэлнүүд соо ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлөө. Эдэнэр үнгэтэ металлай баялигуудые олоод, шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ байна. Мохово нютагта олдоһон үнгэтэ металлай хэбтэшэ һонирхолтой, мэргэжэлтэдэй анхарал татана.

Түбэй геологическа экспедициин геологууд Зүүн-Саянай хаданууд соо олон жэлэй туршада бэдэрэлгэ-шэнжэлгын хүдэлмэри хэнэ. Эдэнэр Саянай хаданууд соо түмэрэй рудагай, фосфоридой, алюминиин хэбтэшэ бии хаш гэжэ тухайлна. Хойто-Байгалай экспедициин коллектив юһэдэхи табан жэл соо бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын ехэ ажал хэһэн байна.

Манай Буряадай геологическа управлениин коллектив юһэдэхи табан жэл соо амжалтатай һайнаар хүдэлжэ гараа. Барилгын материалнуудай, үнгэтэ металлай, нүүрһэнэй баян хэбтэшэнүүд олдожо, шэнжэлэгдээ. Коллективнай үнгэрһэн табан жэлэй туршада бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ 8 дахин илажа, СССР-эй Геологиин министерствын дамжуулгын Улаан туг абаһан юм.

Черемшанай геолого-шэнжэлэлгын партиин коллектив юһэдэхи табан жэлдэ һайн үрэ дүн туйлажа, 1975 ондо ВДНХ-да хабаадалсаһан, ВДНХ-гай II шатын дипломоор, УАЗ-469 «б» маркын автомашинаар шагнагдаһан юм. Багаринай геолого-шэнжэлэлгын партиин коллективэй нэрэ соло СССР-эй Геологиин министерствын Ажалай алдар солын, харин Буряадай геологическа управлениин коллективэй нэрэ соло РСФСР-эй Геологиин министерствын Ажалай алдар солын дэбтэр соо бэшэгдэһэн байна.

Шэнэ арбадахи табан жэлдэ хэхэ юумэмнай тон ехэ. Байгал-Амарай түмэр замай баригдаха газарнуудта дүтэ ашагта малтамалнууд ехэ олон. Тэдэниие һайса шэнжэлжэ үзэхэ, заримыень гүрэнэй комиссида тушааха ёһотойбди. Бидэнэр БАМ шадархи байгаалиин баялигуудые бэдэрэн элирүүлхэ, барилгын индустриин эрилтэ хангаха ёһотойбди.

Энэ бүхы хараа зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула ехэ юумэ хэхэ болонобди. Бага-Ойногорой ашагта малтамалнуудай хэбтэшые һайса шэнжэлжэ дүүргээд, гүрэнэй комиссида тушааха зорилготойбди. Полиметаллнуудай Холоднинска ашагта малтамалнуудай шэнжэлэлгые энэ табан жэл соо дүүргэхэбди. Мүнөө эндэ геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр хэгдэжэ байна. БАМ-ай хүдэлмэришэдые барилгын материалаар, уһаар хангаха зорилготойгоор бэдэрэлгэ-шэнжэлгын хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдаха юм.

Яруунын, Хэжэнгын, Сэлэнгын аймагуудай газар дайда дээрэ, Зүүн-Саянда бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэрэе үргэлжэлүүлхэбди.

Минерально-түүхэй эдэй нөөсые элирүүлэн шэнжэлхэ талаар найдамтай бааза байгуулха, түбхын түрүүндэ ашагта малтамалнуудые шанаржуулдаг предприятинуудай мүнөө хүдэлжэ байгаа газарнуудта, мүн орон дотор шэнээр ашаглалгада оруулагдажа байһан нютагуудта геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэри бүри үргэдхэхэ тухай партиин XXV съездын шиидхэбэринүүд соо хэлэгдэнэ. Энэ манай Буряадай геологуудта сэхэ хабаатай гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, бидэнэр БАМ-ай баригдажа байһан газарнуудаар бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри бүри ехээр хэхэ, барилгын материал, мүн үнэтэ зүйлнүүдые бэдэрэн олохо ёһотойбди. Манай управлениин коллектив энэ хараа зорилгонуудые бэелүүлхын тула бүри эдэбхитэйгээр хүдэлхэ болоно.

Урдань үнгэтэ металлнууд газарай ехэ бэшэ гүнзэгыдэ олдодог һэн. Тэрэ саг үнгэрөө. Мүнөө хэдэн арбаад, зуугаад метрэй гүнзэгыдэ хэбтэһэн баялигуудые бэдэрнэбди. Тэрэниие олохо, һайса шэнжэлхын тула шэнэ онол арга, оньһон приборнууд, самолёдууд болон вертолёдууд хэрэглэгдэдэг болоо. Геологууд энэ бүхы техникые шадамар бэрхээр ашаглажа шадаал һаа, ашагта малтамалнуудые олохо хэрэгтэ амжалта туйлаха.

Манай Буряадай геологууд түүхэтэ үе сагта заншалта һайндэрөө угтажа байна. Республикымнай ажалшад партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь гүйсэд бэелүүлхэ хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа байнхай. Геологууд мүн лэ тиимэ хараа зорилготойгоор шэнэ арбадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хаһа сагые эхилхэнь. Республикымнай геологууд олзотой омогтой, ажалдаа амжалтатайгаар арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые дүүргэхэ бэзэ гэжэ найданабди.

П. ШОБОГОРОВ,
Буряадай геологическа управлениин ахамад геолог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын геолого-шэнжэлэлгын экспедициин газар урэмдэгшэ В. А. Ипатьев.
Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

Сэлэнгын геолого-шэнжэлэлгын экспедициин коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ амжалтатай һайнаар хүдэлжэ, ашагта малтамалнуудай хэбтэшэнүүдые олоһон юм. Эдэнэр Түгнын талада нүүрһэнэй хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ дүүргээ. Борьёогой сабшалан, таряалангуудые уһалха зорилготойгоор эндэ газар дорохи уһа бэдэржэ олоо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: геолого-шэнжэлэлгын Борьёогой партиин начальник Н. Г. Мельничук.
Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

АЖАЛНАЙ УРАГШАТАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ, һайн шанартай продукци ехээр гаргаха гэһэн мүрысөөндэ манай Буряадай геологическа управлениин түбэй экспедициин коллектив оролсоод, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна. Бидэнэр шэнэ табан жэлдэ һайн шанартайгаар геолого-шэнжэлэлгын ажал хэжэ, ашагта малтамалнуудые олохо зорилготойбди. Манай геологууд Зүүн-Саянай, Хамар-Дабаанай хаданuудта, Витимэй тала дайдада олон жэлэй туршада бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэнэ. Бидэнэр жэлдээ 3 миллион түхэригэй ажал хэдэг байнабди.

Манай түбэй экспедициин коллектив юһэдэхи табан жэл соо амжалтатай һайнаар хүдэлжэ гараа. Олохон нютагуудта ашагта малтамалнуудые олоһон байнабди. Эдэ жэлнүүдтэ Черемшанай ашагта малтамал һайса шэнжэлэгдээ. Геологуудһай богони саг соо энэ ажал дүүргэжэ, эндэхи ашагта малтамалые гүрэнэй комиссида тушааһан байна. Геологууд О. В. Соколов, Ю. В. Плотников, В. В. Новиков, В. Ф. Духовников гэгшэд геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри һайн шанартайгаар хэжэ, ажалай ехэ габьяа харуулаа. Тэдэнэр ВДНХ-гай бронзо медальнуудаар шагнагдаһан юм.

Сибириин шэлэй заводууд, металлургическа комбинадууд Черемшанай кварцева хайр элһэ хэрэглэхэ юм. Ойрын жэлнүүдтэ эндэ хүсэ ехэтэй шанаржуулгын комбинат баригдахань. Манай экспедициин коллектив Холинскын перлидэй хэбтэшые шэнжэлэн үзэжэ байна. Энэ ашагта малтамал Озёрныш комбинадай барилгада үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Геологуудһай байгша ондо эндэ шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ дүүргэхээр хараална.

Манай экспедициин Шэнэ-Илькын партиин хүдэлмэрилэгшэд ехэ урагшатайгаар хүдэлнэ. Эдэнэр Билютын ашагта малтамалнуудай шэнжэлэлгые дүүргэжэ, гүрэнэй комиссида тушааба. Эндэ 40 миллион тонно известняк бии гэжэ элирүүлэгдээ. «Татарский ключ» карьероуправлениин коллектив саашадаа улам ехээр продукци гаргаха арга боломжотой болоо гэжэ хэлэхэ байнаб. «Татарский ключ» карьероуправлениин известняк малтан абадаг газарта дүтэхэнэ доломидой баян хэбтэшэ энэ партиин коллектив олоо. Тиигэжэ тус управлениин коллектив лааг болон шэрэ хэдэг промышленностьда хэрэглэгдэдэг микропальцит үйлэдбэрилэн гаргаха аргатай болобо.

Дүршэл шадабаритай геолог Г. А. Ермаковой хүтэлбэрилдэг Шэнэ-Илькын партиин коллектив үнгэрһэн табан жэлдэ иимэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, бэшэнэй дундаһаа шалгарһан байна. Ю. М. Яновай хүтэлбэрилдэг партиин коллектив бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри һайн шанартайгаар хэнэ. Эдэнэр үнгэтэ металлай хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ байна. Ойрын жэлнүүдтэ энэ ажалаа дүүргэжэ, гүрэнэй комиссида шэнэ ашагта малтамалай хэбтэшэ тушааха гэжэ шиидэнхэй.

В. Н. Лосицкиин хүтэлбэрилдэг аэрогеологическа партиин коллектив БАМ-ай баригдажа байһан газарнуудта самолёдһоо буулгабари хэһэн байна. Эдэнэр эндэ барилгын материалнуудай хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгын хүдэлмэри мүнөө хэжэ байна. Эндэ олдоһон ашагта малтамал Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хэрэглэгдэхэ юм. Тиимэһээл шэнжэлэлгын хүдэлмэри түргэн саг соо дүүргэхэ зорилго энэ партиин коллектив урдаа табина. Аэрофото-буулгабаринуудые зүбөөр тайлбарилха хэрэгтэнь аэрогеологууд Буряадай геологическа управлениин мэргэжэлтэдтэ ехэ туһа хүргэдэг байна. Аэрофото-буулгабаринууд ашагта малтамалнуудые бэдэржэ олохо хэрэгтэ ехэ удха шанартай.

Манай түбэй экспедициин коллектив аха дүү Монгол ороной геологуудай геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэнь ехэ туһа хүргэнэ. Геологууд П. В. Осокин, П. А. Хлыстов, В. П. Приходько, В. Н. Алексеев гэгшэд Монголой Хүбсэгэлэй аймагта бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ, фосфоридой баян хэбтэшэ олоһон юм. Коллективнай иимэ урагшатайгаар хүдэлжэ, Буряад орон дотор ашагта малтамалнуудые бэдэржэ олгохо, ашаглаха хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулна.

Бидэнэр шэнэ арбадахи табан жэл соо геолого-шэнжэлэлгын ехэ ажал хэхэ болонобди. Мүнөө шэнэ табан жэл соо хэхэ ажалай түсэб зохёогдожо байна. Манай түбэй экспедициин коллектив урдаа табиһан хараа зорилгонуудаа сүм бэелүүлжэ, абаһан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжотой.

В. ИГНАТОВИЧ,
Буряадай геологическа управлениин түбэй экспедициин ахамад геолог.

СЕМИНАР БОЛОБО

Һаяхан М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ һонирхолтой семинар-практикум үнгэргэгдөө. Министерствэнүүдэй, нийтын эмхи зургаануудай библиотекэнүүдэй, үхибүүдэй гүрэнэй республиканска библиотекын, Зүүн Сибириин соёлой институдай түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Эдиршүүлые номуудаар хангаха асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Хүн бүхэн эдир наһандаа номдо дурлажа, өөрын дуратай номуудтай болодог гэжэ үнинэй мэдээжэ ааб даа. Мүн тэдэнэй хүмүүжэхэ, ёһотой хүн болохо, ерээдүйнгөө мэргэжэл шэлэхэ хэрэгтэ номой нүлөө нилээд ехэ гээшэ. Эдиршүүл ажабайдалтай гүйсэд танилсаагүй ушарһаа олон асуудал зүбөөр шиидхэжэ, элдэб ушарнуудые зүбөөр тайлбарилжа шададаггүй. Тиимэһээ номой ба библиотекын, нэн түрүүн библиотекариинтшье гээ һаа, алдуу болохогүй, нүлөө тон ехэ гээшэ. Олон хүнэй ябадаг библиотекэнүүдэй 60—65 хубинь залуушуул болодог. Тэдэнэр манай тон эдэбхитэй уншагшад болоно. Тиимэһээ залуушуулай дунда ябуулагдаха хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ бидэнэр ехэ анхарал хандуулха зэргэтэйбди. Юуб гэхэдэ, библиотекарь уншагшадта юрэл энэ тэрэ ном үгөөд байдаг хүн бэшэ, харин ном дотор байгаа эрдэм дэлгэрүүлэгшэ болоно ха юм.

Эдир уншагшадтай ябуулагдаха хүдэлмэри тухай энэ семинар-практикум дээрэ 22 хүн үгэ хэлээ. Нийтын эмхи зургаануудай, министерствэнүүдэй библиотекэнүүдэй түлөөлэгшэд эндэ һанал бодолоо андалдаа.

Республикын библиотекэнүүдтэ эдир уншагшадтай ябуулагдаха хүдэлмэри үндэр хэмжээндэ бэшэ гэжэ тэмдэглэгдээ. Тиимэһээ энэ хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулжа, тодорхой хэмжээнүүдые абаха шухала. Республикын түб дээрэшье, хүдөөгэй библиотекэнүүдтэшье энэ талаар тусхай шэглэлтэй нэгэдхэмэл түсэб табиха хэрэгтэй. Тиихэдэ М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ эдир уншагшадай дунда ябуулха хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ сектор байгуулдаг һаа, һайн байгаа. Иимэ сектор библиотекэнүүдэй болон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэриие методическа талаар хүтэлбэрилхэ һэн.

Аймагай библиотекэнүүдтэ эдир уншагшадтай хүдэлмэриин түлөө харюусалгатай, ВЛКСМ-эй райкомуудтай, арадай гэгээрэлэй таһагуудтай холбоотой хүдэлмэри ябуулха тусхай хүнүүдые томилхо хэрэгтэй. Тиихэдэ энэ талаар элдэб библиотекэнүүдэй түрүү дүршэл харуулһан методическа зүбшэлнүүдые хэблэбэл таарамжатай.

В. САВИНОВА.

ГУАЯКИЛЬ

ТҮҮХЭТЭ УДХАТАЙ ДОКУМЕНТ

ТАСС

Эб найрамдал хангаха, уласхоорондын шахардуу байдал һулаpуулха хэрэгтэ Советскэ Союзай туйлаһан асари ехэ илалтанууд эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө арадуудай хэһэн тэмсэлдэ һайнаар нүлөөлнэ гэжэ Эквадорой Коммунис партиин ЦК-гай гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн Мильтон Хихон, КПСС-эй XXV съездын дүнгүүдтэ зорюулагдаһан олонийтын митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Партиин съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл бүхы дэлхэй дээрэ удха шанартай түүхэтэ документ болоно гэжэ тэрэ хэлэбэ. Энээн дотор хараалагдаһан КПСС-эй ба Совет гүрэнэй гадаадын политическэ хараа шэглэл амгалан гуримаар зэргэ оршохо ленинскэ гол ёһонуудые бодото дээрэнь залан сэхээр бэелүүлгэдэ, бата эб найрамдал хамгаалгада, дэлхэйн шэнэ дайнай аюул саралгада зорюулагдана гэжэ Мильтон Хихон тэмдэглэбэ.

Капиталис гүрэнүүдэй олон миллион ажалшадта Советскэ Союзай, социалис хани нэгэдэлтэ бүхы гүрэнүүдэй нэрэ хүндэ улам дээшэлжэ байна гээд Мильтон Хихон хэлэбэ. Советскэ Союз хадаа дарлагдаһан арадуудай, эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө тэмсэгшэдэй ёһотойл ханинь болоно гэжэ Вьетнам, Анголодо Советскэ Союзай үзүүлһэн интернациональна туһаламжа элирхэйлэн гэршэлнэ.

Шахардуу байдал һулаpуулгада тойбо татахые һэдэдэг Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдые, Советскэ Союзда ба бусад социалис оронуудта эсэргүүгээр эдэнэй хардалга гүрдэлгэ хэжэ байһые КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор буруушаагдаһан байна гэжэ КПЭ-гэй ЦК-гай гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн онсолон тэмдэглээ.

Империализмда, сионизмда, араб арадуудай дайсадта таарамжатай политика бэелүүлжэ байһан Египедэй президент Сададай ябуулгые Эквадорой революционернүүд, демократууд эрид буруушаана гэжэ Мильтон Хихон мүн лэ тэмдэглэбэ.

ПРАГА

Партиин найдамтай туһалагша

ТАСС

ЧССР-эй ЦСПС-эй пленум хоёр үдэрэй туршада хүдэлмэрилжэ дүүрэбэ. КПЧ-гэй апрелиин 12-то Прагада нээгдэхээ байһан XV съездэдэ бүгэдэ арадай бэлэдхэлэй хэрэгтэ Чехословакиин профсоюзуудай бэелүүлһэн зорилгонуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй ЦСПС-эй түрүүлэгшэ К. Гофман пленум дээрэ үгэ хэлэбэ. КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэриин хойноһоо ЧССР-эй ажалшад анхаралтайгаар адаглаад, харин мүнөө тэрэнэй материалнуудые, нэн түрүүн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэлые шудалжа байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Совет коммунистнуудай съезднүүд Советүүдэй агуу ехэ ороной баян дүй дүршэлые согсолно. Энэ дүй дүршэл Коммунис ба хүдэлмэришэнэй бусад партинуудта, дэлхэйн революционно түрүү үзэлтэй хүсэнүүдтэ ехэ туһаламжа хододоо болодог байгаа, саашадаашье болохо байна гэжэ К. Гофман хэлэбэ.

БУЭНОС-АЙРЕС

Аргентинэдэхи байдал

ТАСС.

Аргентинын сэрэгэй хунта гол хараа шэглэлнүүдые толилбо. Эдэнь тэрэнэй ажал ябуулгын зорилгые, түхэл шэнжые тодорхойлхо байна. Хунта хадаа засагай дээдын захиргаан болоно. Тэрэ гүрэнэй бусад бүхы зургаануудай ажал ябуулгые хинаха юм.

Президентые томилолго, тушаалһаань буулгалга, мүн сэрэгэй дээдэ тушаалтадые, Верховно сүүдэй ба гүрэнэй бусад хэдэ хэдэн шухала зургаануудай гэшүүдые томилолго хунтын эрхэ түлөөлэлгэдэ ороно. Тиигэжэ Аргентинын доторой бүхы засаг захиргаан сэрэгэй хунтада даалгагдаба гээшэ.

ПРАГА

ДЭЛХЭЙН ЖУРНАЛИСТНУУДТА УРЯА

ТАСС

Чилиин арадтай, Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корвалан ба сэрэгэй хунтаар мүрдэгдэжэ байһан бусад патриодуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэлтэй һанал нэгэтэй байлгын ябуулга үргэдхэхыень Журналистнуудай уласхоорондын эмхи, СССР-эй, Кубын ба Чехословакиин Журналистнуудай холбоонууд дэлхэйн журналистнуудые уряалба.

Чилиин арадтай һаналаа нэгэдэлгэдэ зорюулагдаһан уулзалга дээрэ МОЖ-ой ба аха дүү журналистнуудай эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй баталан абаһан мэдүүлгэ дотор иимэ уряа гаргагдана.

Чилиин хунтын шорон түрмэнүүдтэ, концлагерьнуудта тамалагдан хаагдажа байһан демократическа журналистнуудай ами наһанай түлөө һанаата боложо байһанаа Журналистнуудай уласхоорондын эмхи, СССР-эй, Кубын ба ЧССР-эй Журналистнуудай холбоонууд мэдүүлбэ.

Луис Корваланиие, сэрэгэйхидээр баригдажа тушаагдаһан Чилиин журналистнуудые, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө шорон түрмэнүүдтэ хаагдаһан Чилиин бүхы хүнүүдые дары сүлөөлхэ эрилтэ эдэнэр табяа.

НЬЮ-ЙОРК

ТЕЛЬ-АВИВАЙ ХАРАТА ЯБУУЛГЫЕ БУРУУШААНА

ТАСС

Израилиин сэрэгүүдэй булимтаран эзэмдэһэн араб газар нютагуудтахи, Израилдахи үйлэ хэрэгүүдэй хойноһоо Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида анхаралтайгаар адаглана.

Палестинын сүлөөлхэ эмхиһээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг адаглагшын уялганuудые дүүргэгшэ З. Л. Терази Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлэй харата муухай ябуулганuудые хазаарлаха эрилтэ табиба. Израилиинхид Палестинын араб арадта эсэргүү хорото муухай, зэрлиг бүдүүлиг хашалта харшалалта хэнэ гэжэ тэрэ Аюулгүйн Соведэй нэрэ дээрэ эльгээһэн бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

Газар дайдыень булимтаран эзэмдээд, үндэһэ яһанай илгаа гаргажа, газар дайдаһаань хүсөөрөө эсхэн абажа байһыень буруушаажа, Палестинын араб арад мартын 31-дэ бүгэдэ нийтын буһалгаа соносхоһон байна.

ВАШИНГТОН

США-гай гүрэнэй департаментын мэдүүлгэ

ТАСС

США-гай гүрэнэй департаментын тарааһан мэдүүлгэ дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: 1974 оной июлиин 3-да гар табигдаһан, газар доро ядерна зэбсэг туршалгые хизаарлаха тухай договор 1976 оной мартын 31-һээ хүсэндөө ороха гэжэ багсаагдаһан байгаа. Гэхэ зуура, амгалан зорилгоор газар доро ядерна тэһэлэлгэнүүдые хэхэ тушаа тусгаар хэлсээн США СССР хоёрой хоорондо баталагдаха гэжэ тус договороор хараалагдаһан юм.

Амгалан зорилгоор газар доро ядерна тэһэлэлгэнүүдые хэхэ үедөө тиимэ хэлсээ баталха асуудалаар хоёр тала үгээ ойлголсохошуу болоо, үлэһэн хэдэн асуудалнуудые шиидхэхын тула Москвада хөөрэлдөөнүүд боложо үргэлжэлһөөр гэжэ мэдүүлгэ доторнь тэмдэглэгдэнэ.

Ойрын хэдэн неделиин туршада хангалтатай хэлсээн баталагдажа магад гээд хоёр тала найдана. Энэ үе соо алишье тала 150 килотонноһоо дээшэ хүсэтэй ядерна зэбсэг туршахагүй байха гээд США хүлеэнэ. 150 килотонноһоо дээшэ хүсэтэй зэбсэг туршаха түсэб ойрын ерээдүйдэ США-да байхагүй гэжэ мэдүүлгэ доторнь саашадаа хэлэгдэнэ.

...ЙОРК

[Х]ОРОТО МУУХАЙ ААША

ТАСС

...балмад эгэгээдүүд ...засагаархидай ха... ...халдадагые һам... ..., Нью-Йоркдо бай... ...эмхи зургаануудта ... ээлжээтэ хорото ...гаргаба. «Еврей... ...айгаалха лигэ» гэ... ...эмхиин банди... дууд апрелиин 2-ой үглөөгүүр ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг СССР-эй түлөөлэлгэтэ эмхиин байшангые буудаһан байна. Зол болоходоо, нэгэшье хүн гэмтээгүй.

ООН-ой дэргэдэ байдаг СССР-эй түлөөлэлгэтэ эмхи американ талада эрид буруушаал мэдүүлбэ.

НОМОЙ ТАГ

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ хүдөө ажахын ажалшадта хэрэгтэй шэнэ номууд оробо. **Т. А. Ефименко, Е. Д. Милованов. Олон мэргэжэлтэй залуу механизаторай һануулга. Москва, 1975, 206 хуудаһан.**

Асуудал ба харюугай түхэлөөр энэ ном бэшээтэй. Һүүлэйшье сагта зохёогдоһон ба мүнөө арадай ажахыда үргэнөөр хэрэглэгдэжэ байһан трактор болон хүдөө ажахын машинануудые ашаглаха талаар һонин материал ном соо бии.

«Хүдөө ажахын машинанууд» гэһэн булэгтэ тарилгын урда ба тарилгын үедэ газарай хүрьһэ элдүүрилхэ оньһон техникэ тухай хэлэгдэнэ. Таряа хуряалгын шэнэ түхэлэй СК-5 «Нива», СК-6 «Колос-6», СКД-5 «Сибиряк» комбайнуудта онсо анхарал хандуулагдана.

Хүдөө ажахын техникын эбдэрэлгэ ба тэдэниие заһалга. Горький, 1975, 263 хуудаһан.

Хүдөө ажахын машинануудай хубинууд ба детальнууд ямар шалтагаанһаа боложо эбдэрнэб, тэдэниiень хайшан гэжэ, яажа заһахаб гэһэн тайлбарилгын материалтай уншагшад тус ном соо танилсаха байна.

И. В. Величко. Тракторнуудта гэнэ усалай тохёолдохогүйе сахилга. М., «Колос», 1975, 176 хуудаһан.

Мүнөөнэй тракторнуудта гэнэ усал болохогүйе сахиха дүримүүд тухай автор ном соогоо хөөрэнэ. Дүримүүдые сахихын тулада ажалай ямар арга боломжонуудые хэрэглэхэ тухай, мүн залуу механизаторнуудта энэ шухала дүримүүдые һургаха тухай энэ ном соо бэшээтэй.

Т-150 ба Т-150 К тракторнуудые ашаглалга. М., Россельхозиздат, 1975, 208 хуудаһан.

Т-150 ба Т-150 К тракторнуудые ашаглалгын онсо илгаатай хүдөө ажахын мэргэжэлтэд энэ ном сооһоо мэдэжэ абаха байна. Номой авторнууд түргэн ябадалтай техникэ хэрэглэлгын дүй дүршэлдэ түшэглэн, тус тракторнуудые хүдөөгэй эрхэ байдалда тааруугаар ашаглаха тухай дурадхалнуудые оруулна. Түргэн ябадалтай техникын эбдэрсэгүй байхын тулада тэрэниие түрүүшын үедэ һайнаар ашаглаха, мүн техническэ хангалтые шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгүүдтэ ном дотор гол анхарал хандуулагдана.

А. Д. Логин. СКД-5 «Сибиряк» комбайниие ашаглалга. Новосибирск, 1974.

Тус комбайниие Сибириин эрхэ байдалда хэрэглэхэ тухай ном соо дэлгэрэнгыгээр ба тодо һонороор бэшээтэй.

Эндэ дурдагдаһан шэнэ номууд механизатор болон инженерно-техническэ мэргэжэлтэдтэ үдэр бүхэнэйнь ажалда туһатай, хэрэгтэй хабсаргалта болохо үгэхэ байна.

Эдэ номуудаар һонирхоһон хүн хүдөө нютагуудай, аймагуудай ба М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ уншажа шадаха.

Т. РЫГЗЫНОВА,
М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэ.

Саяанhаа Витим хүрэтэр

БЭДЭРЭЛГЭ ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

Агуу Октябриин 60 жэлэй ойдо, КПСС-эй XXV съезддэ зорюулагдаhан «Илалтын, туйлалтын замаар» гэhэн уряатай «СССР—минии Эхэ орон» гэhэн республиканска экспедициин хүдэлмэридэ республикымнай hурагшад хабаадажа байнхай. hурагшад шэнэ бэдэрэлгэнүүдые, шэнжэлгын шэнэ хүдэлмэринүүдые эхилэнхэй. В. И. Ленинэй, тэрэнэй соратнигуудай ажал ябуулгые hурагшад анхаралтайгаар шэнжэлнэ, Ленинэй захяагай бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байhан тухай материалнуудые суглуулна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ, граждан дайнуудай болоhон газарнуудаар тэдэнэр ябана. Дайнай, ажалай ветерануудтай уулзалганууд үнгэргэгдэнэ.

Шэнжэлгэ хэгшэд олон ондоо замуудаар ябаха юм. Нэн түрүүн тэдэнэр Эхэ орондоо танилсаха. Эхэ орон юунhээ эхилдэг бэ? Түрэл хизаарайнгаа, нютагайнгаа түүхые гүнзэгыгөөр шудалалгаhаа эхилдэг гээд hурагшад харюусахал. Үхибүүдые Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлгэдэ аяншалганууд, экскурсинууд тон ехэ нүлөө үзүүлдэг. Партиин хүтэлбэри доро илалтаhаа илалтада дабшажа ябаа совет арадай Ленинэй захянуудые бодото дээрэнь бэелүүлжэ байhыень, Совет засагай үедэ түрэл хизаарайнгаа танигдашагүйгөөр хубилhыень экскурсиин үедэ hурагшад ойлгожо абана. Экскурси хадаа нэгэ ёhоной хөөрэлдөөн мүн. Эндэ үхибүүд Эхэ оронтоёо, үнгэрhэн, мүнөө, ерээдүй сагтайнь хөөрэлдэнэ. Экскурсинуудай үедэ эдиршүүл олон юумэ мэдэхэ болоно.

3-дахи, 43-дахи, 42-дохи, 14-дэхи, 9-дэхи hургуулинуудта, 1-дэхи, 2-дохи интернат hургуулинуудта hонирхолтой хүдэлмэри ябуулагдажа байдаг. 16-дахи hургуулиин 9-дэхи классай hурагшад декабристнуудай байhан газарнуудаар hонирхоно. Тэдэнэр Украиньш, Ленинградай hургуулинуудтай холбоо барисаа тогтоожо, элдэб материал абаа. Нэгэдэхи интернат hургуулиин хизаар ороноо шэнжэлэгшэд В. И. Ленин тухай, КПСС-эй түүхэ, Буряад орон тухайгаа тон баян материалнуудые суглуулаанхай.

Экскурси болон аяншалгануудай үедэ олдоhон юумэнүүд ленинскэ, хизаар ороноо шэнжэлгын музей, зал болон булангуудта табигдадаг. Эндэ шэнэ юумэнүүд нэмэгдэжэл байдаг. Мүнөө үедэ эдиршүүлые шэнэ орёо зорилгонууд, шэнэ бэдэрэлгэнүүд хүлеэнэ. Агуу Октябриин революциин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан бэдэрэлгэнүүд хэгдэхэ юм. 14-дэхи hургуулиин hурагшад ажалай ба дайнай ветеранууд тухайда, мүн Забайкалида болоhон революционно хүдэлөөн тухай материалнуудые суглуулжа байнхай. «Политическэ сүлэгдэгшэд Буряадта», «Буряад орондохи түрүүшын партийна бүлэгүүд», «Буряад революционернүүд» гэhэн темэнүүдээр экскурсинүүд эмхидхэгдэхэ. 46-дахи hургуулиин хизаар ороноо шэнжэлэгшэд «Манай орон дотор коммунизм байгуулгын нэгэ үдэр» гэhэн темээр hонирхоно. 23-дахи hургуулиинхид Буряад оронойнгоо шэнэ барилганууд тухай, 9-дэхи табан жэлэй туйлалтанууд болон 10-дахи табан жэлэй түсэбүүд тухай хөөрэлдөөнүүдые хэнэ. Буряад оронойнгоо аймагуудай ажабайдалтай, ажахынуудай туйлалтатай 11-дэхи hургуулиинхид танилсана.

Прибайкалиин, Баргажанай, Хяагтын, Сэлэнгын, Кабанскын аймагуудай hурагшад табан жэлэй түрүүшүүл тухай, аймагайнгаа эрхим хүнүүд тухай материалнуудые суглуулна.

Декабристнуудай буhалгаанай 150 жэлэй ойе угтуулан эдир түүхэшэд бага бэшэ хүдэлмэри хээ. Буряад орондо сүлэлгэдэ байhан декабристнууд тухай, тэдэнэй ажал хэрэгүүд тухай hурагшад олон юумэ мэдэхэ болоо. Яруунын, Түнхэнэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай hурагшад декабристнуудай байhан түүхэтэ газарнуудаар аяншалhан байна. Олон отрядууд Шэтэ, Петровск-Забайкальский, Ленинград, Эрхүү, Хяагта, Ново-Селенгинск ошожо ерэhэн юм. Эдэ аяншалгануудай дүнгүүд хизаар ороноо шэнжэлэгшэдэй республиканска IV конференци дээрэ гаргагдаhан юм. Прибайкалиин аймагай Старо-Татауровска дунда hургуулиин, Улаан-Үдэ хотын 48-дахи hургуулиин түүхын багшанар Н. И. Пластинина, Г. В. Жаркова, Л. М. Субботина, Р. Н. Климова гэгшэд, Кабанскын аймагай Брянскын 8 жэлэй hургуулиин түүхын багша З. Ф. Залуцкая, Яруунын аймагай Үльдэргын дунда hургуулиин географиин багша М. О. Эрдынеева, Гусиноозерскын пионернүүдэй байшангай методист Т. Л. Говорина болон бусад олон хүнүүд хизаар ороноо шэнжэлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байдаг.

Шэнжэлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байдаг hурагшадые нэрлэмээр. Улаан-Үдэ хотын 11-дэхи hургуулиин 8-дахи классай hурагша Таня Пименова, 51-дэхи hургуулиин 8-дахи классай hурагша Сергей Пыщик, 1-дэхи интернат hургуулиин 10-дахи классай hурагша Костя Ильин, Кабанскын аймагай Селенгинскын 2-дохи дунда hургуулиин 8-дахи классай hурагша Валя Сотнич, Прибайкалиин аймагай Таловкын дунда hургуулиин 9-дэхи классай hурагша Ульяна Помазкина, Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй дунда hургуулиин 8-дахи классай hурагша Анатолий Цыденов болон бусад олон эдиршүүлэй нэрэ эндэ тэмдэглэмээр.

Эдиршүүлэй урда шэнэ бэдэрэлгэнүүд, шэнэ hонирхолтой хэрэгүүд. Арбадахи табан жэлэй түсэбүүдээр, түрэл хизаарайнгаа хүгжэлтын гол шэглэлнүүдээр эдиршүүл шэнжэлгэнүүдые хэхэ юм. РВС (Родины верные сыны) гэhэн операци үнгэргэгдэхэ. Мүн «Байгаалиин харуулшад» гэhэн экспедици болохо юм.

Е. ИРДЫНЕЕВА,
республиканска экскурсионно-туристическэ станциин методист.

35 ЖЭЛ АЖАЛЛАНА

Евдокия Ильинична Крылова хэлхээ холбооной Улаан-Үдэ городой хоёрдохи отделенидэ 35 жэл соо таhалгаряагүй ажаллана. Анха түрүүн почтальон ябаа. Удаань шэнэ мэргэжэл шудалжа, оператор болоhон. Тэрэнэй гараар почтын таhагай олон түрэлэй ажал — элдэб корреспонденци, посылка, бандероль гэхэ зэргэ сүм илгагдажа, ээздтээ хүргэгдэнэ.

Е. И. Крылова ерэhэн тиимэ почтые зүбхэн илгаад лэ байдаггүй, харин тэдэ бүтэдые түргэн, алдуу дутуугүйгөөр ээздтэнь хүргэхэ ябадалые нарин нягтаар хинажа, шалгадаг юм.

Үни удаан жэл соо эрхим hайнаар ажаллаhанайнгаа түлөө Евдокия Ильинична Крылова «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар, мүн Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй грамотаар шагнагдаhан. Хэлхээ холбооной хүтэлбэриин зүгhөө олон удаа hайшаал болон шанда хүртэhэн байна. Коммунис ажалай ударник гэhэн солотой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. И. Крылова.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

ЭРДЭМТЭДЭЙ команда—чемп

Командаараа «С
бүлгэмэй түрүү hуу
хын түлөө эхилhэн
дүүрэбэ. Арба нэгэн
гын удаа СССР-эй
нуудай академиин
бириин отделениин Б
филиалай шатаршад
манда түрүүшын hуу
жэ, чемпионой нэрэ
хүртэбэ. Командын
абажа боломоор 66
очко абаhан байба.
шад — залуу эрдэм
тороев, Таров, Цыр
ев, Астахова болон
нааданай эхилhэн
үдэрhөө шадамар
тулалдажа, команд
зэргэдэ гаргажа шад
гөөр эдэнэр hүүлшы
залгада культурын
рилэгшэдэй проф
обкомой шатаршад
тоотойгоор шүүгдэб
рүүлhэн байха юм.
рын хүдэлмэрил
профсоюзай обкомой
да 45 очкотой болож
дохи hуури эзэлhэн
Пионернүүдэй байша
мүүжүүлэгдэhэн хоты
гуулинуудай комсо
дай команда 44 о
гоор гурбадахи hуур
hэн байгаа. Удаадахи
нуудые геологическа
ленинин, хэлхээ холб
дэлмэрилэгшэдэй проф
зай обкомой коман
эзэлhэн байна.

Шатаршад Краснов
нэгэнhээ 10,5 очкот
түрүү hуури эзэлээ.
10, Хаханов 9,5 очко
лоо. Эхэнэрнүүдэй
геологическа упра
Ключкова арба нэгэ
түрүүлбэ. Даам на
сооhоо культурын
рилэгшэдэй профсоюз
комой түлөөлэгшэ
бусадhаа түрүүлhэн

В. МАМИ

„МИР“ КОЛХОЗДО

УЛАСХООРОНДЫН БАЙДАЛААР ЛЕКЦИ

Колхозой түб тосхондо, отделени, фермэ, отаранууд дээгүүр ябажа, «Знание» бүлгэмэй лектор нүхэр Башухаев уласхоорондын байдал тухай hонирхолтой лекци уншаба. Ажалшад болон нютагай хүн зон олоороо лекци шагнаа. Лектор ажалшадай олон асуудалда харюу үгөө. Юртэмсэ дээрэ hүүлэй үедэ юунэй болоожо байhаниие үргэнөөр хэлэжэ, тайлбарилжа үгэhэндэнь шагнагшад тон баяртай байhанаа элирхэйлбэ. Харин иимэ hонин лекци hара бүридэ гү, али гурбан hарадаа нэгэ удаа хэгдэжэ, уласхоорондын байдалтай танилсуулжа байбал, ехэ hайн байгаа гэжэ лекцидэ хабаадагшад хэлэhэн байна.

ХУРЬГАД hАЙНААР АБТАНА

Энэ ажахын хоёрдохи отделениин хонин ажалай бригада эхэ хонидой 9 отаратай юм. Эндэ бүхыдөө 5364 эхэ хонинhоо 4434 хурьга абажа түлжүүлхэ түсэбтэй. Мартын 25-най байдалаар 5 мянгаад хурьган абтаад байна.

Зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абажа түлжүүлдэг түрүү хонишод—Георгий Улзытуев, Даши Бадмаев, Баир Банзаракцаев, Сандуйжап Цымбылов гэгшэд хонидоо hайнаар түрүүлжэ, хурьгадаа гарзагүйгөөр, тобир тарганаар түлжүүлжэ байха юм.

Залуу хонишод: А. Табанов, Г. Буниев, Б. Цыбиков, Д. Батуев — эдэнэр баhал түрүүшүүлэй зэргэдэ гарахын түлөө аhан шадалаараа ажаллана. Түл абалгань үшөөл дүүрээгүй. Абтаhан хурьгадынь hайнаар харууhалагдана. Хурьгашадаар бүрин хангагданхай. Үбhэ тэжээл, концентрат, ногооной гурилаар дуталданагүй.

Колхозой хонишод арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө зууhаа доошо бэшэ хурьга түлжүүлхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, габшагайгаар ажаллана. Хонишодой бригадые коммунист нүхэр Сандан Цыденов хүтэлбэрилнэ.

Д. БАДМАЕВ.

Зэдын аймаг.

Харгын дүрим сахиха Бүхэсоюзна hара

ОЛОНИИТЫЕ ХАБААДУУЛХА

Харгы замаар ябаха дүрим сахиха Бүхэсоюзна hара орон доторнай байгша оной апрелиин 1-hээ соносхогдобо. Харгыда ушардаг гэнэ усал уридшалан hэргылхэ, үсөөрүүлхэ хэрэгтэ ниитын эмхинүүдэй эдэбхитэдые, милициин, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые бүри олоор хабаадуулдаг болохо гээшэ энэ хэмжээ ябуулгын гол зорилго болоно.

Харгын дүрим сахиха талаар соносхогдоод байhан hарада республика дотор эмхидхэлэй ямар хүдэлмэриин ябуулагдаха тухай Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ГАИ-гай пропагандын таhагые даагша, милициин майор Д. Б. Иванов манай корреспондентдэ хөөрэжэ үгэбэ.

Апрель hара энэ хэрэгтэ дэмы абтаагүй байха. Юуб гэхэдэ, урин дулаанай болохотой зэргэ харгы зам дээрэ автомобиль, мотоцикл, велосипедистнүүд, ябаганшье хүнүүд олоороо бии болодог гээшэ.

Энэ харалгада ниитын түлөөлэгшэдые олоор хабаадуулха зорилгоор республикын Министрнүүдэй Совет тусхай тогтоол батлан абаhан байна. Тиин республикын предприяти, эмхи зургаан, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэмжээ ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, республикын газетэнүүд, радио, телевидени тусхай шалгалта, дамжуулга эмхидхэхээр хараалагданхай.

Жолоошодой дунда жаяг заршам, журам шангадхахаар соносхогдоhон энэ hарада илангаяа хүн зониие зөөдэг предприятинуудай, мүн бусадшье авто-ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, ниитын түлөөлэгшэд энэ шухала хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулха зэргэтэй. Тиихэдээ жолоошодойнгоо харгын дүрим hайн сахижа ябаха тухай асуудал үдэр бүри hанууулжа, hэргылэмжын хүдэлмэри ябуулжа байха шухала болоно.

Гансахан hарын туршада шэнэ харгы бариха бэшэ, харин бии байгаа харгы дээгүүрээ hэрижэтэй, болгоомжотой ябахын тула ябаганшье хүн, жолоошодшье оролдохо, эрмэлзэхэ болоно.

Соносхогдоод байhан hара соо харгы замаар ябагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри hайнаар эмхидхэхэ болоно. Энэ талаар бага наhатайшуулай, hургуулиин hурагшадай дунда ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр түсэблэгдэhэн байна. Ушарынь хэлэхэдэ, үхибүүд үйлсэ гудамжада гарахадаа, харгы хүндэлэн гараха юрын журам хүсэд мэдэнэгүй гэхэ гү, али мэдэбэшье, ерэжэ ябаhан транспортын урдуур «үрдихэб» гэhэн бодолдо абтахадаа, түргөөр ябаhан машинада дайрагдаха олон ушар тохёолдоно. Саашадаа иимэ гэнэ усал үсөөрүүлхэ зорилгоор ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэд республикын hургуули бүхэндэ ошожо, тусхай хөөрэлдөө эмхидхэхээр хараалагдаа.

Харгыда тохёолдодог гэнэ усал уридшалан hэргылхэ, үсөөрүүлхэ зорилготойгоор бүхы орон доторнай, тэрэ тоодо манай республикада харгы замай дүрим сахиха Бүхэсоюзна hара апрель hарада үнгэргэгдэжэ байна. Харгын дүрим эбдэхэ ябадалтай тэмсэхэ гэhэн уряа доро предприяти, эмхи зургаан, колхоз, совхозууд шухала энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёhотой.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Хабар ерээ,
Хабар ерээ,
Хабатай дулаан
Хаhа болоо.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТ

ОЛЗОТОИ БАЙБАД

Галуута-Нуурай госпромхоз гүрөөдэ ангай арhа тушааха талаар 1975 онойнгоо түсэб 101,7 процент дүүргээ.

Госпромхозой ангуушан П. Г. Ефимов агнууриин үедэ 9 булга, 216 хэрмэ, 460 зумбараа барижа, дүн хамта 1108 түхэригэй арhа тушаагаа, Агнуурида дуратайшуулай дундаhаа Ташар нютагай Г. П. Кузнецов—311, мүн Гусиноозерск хотодо ажаhуугша Г. М. Волков—292, Таежный тосхоной Н. К.
ский 276 түхэригэй
арhа тушааhан байна.

hУРАГШАД АЯН

Хабарайнгаа а
үдэрнүүдые Сэлэнгы
гай hурагшад хүг
үнгэргэбэ. Хэдэн зуу
бүүд республикынга
Улаан-Үдэ хото ошож
дэхи промышленна
тинуудай үйлэдбэритэ
саа. Жэшээнь, тэдэнэ
«Электромашина»
та, нарин сэмбын ко
хүрэhэн байна.

Манай

ХАБАРАЙ ДУНДА hАРА

Үдэр хоногой үнгэрхэ тума үглөөгүүр хадын хяра наранай элшэдэ гоё hайхаар харагдадаг болобо. Үдэртөө хада майлын саhан хайлажа, горхолон урдажа захалаа. Апрель март hарада орходоо 8—13 градусаар үлүү дулаан байдаг.

Байгша ондо апрель hарын уларил республикын урда аймагуудта хэм соохоноо байхаар хүлеэгдэнэ. hарын туршада 15—20 миллиметр шиниг нойтон орохоор багсаагдана.

hарын түрүүшын арбан хоногой эхиндэ сэлмэг байбашье, hүүл тээнь нойтон саhан орохо. Баруун-хойто зүгhөө секундын 7—10—14 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. hүниндөө 7—10 градус хүйтэн, үдэртөө 8—13 градус дулаан болохо хараатай. Мүн хоёрдохи арбан хоногой hүүл багта бага зэргэ үүлэтэй байха, зүг бүхэнhөө секундын 3—7 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. hүниндөө 6—11 градус хүйтэн, үдэртөө 7—12—17 градус хүрэтэр дулаан болохо зэргэтэй.

**Гурбадахи арбан хоногто үүлэтэйшэг байха, зарим нютагуудта бага зэргээр түрүүшын бороо ороо
ниндөө 3—8 градус
үдэртөө 8—10 градус
лаан болохо жэшээтэ**

**Республикын бар
аймагуудта урда жэл
хиhээ бага зэргэ дул
ха болоно. Эдэ ай
hарын туршада 5—
лиметр шиниг нойтон
Энэнь нормоhоо
үлүү.**

**Республикын хойто
гуудта апрель hара
жэлнүүдэйхиhээ 1,5—
дусаар үлүү дула
хоор хүлеэгдэнэ. hар
шада дунда зэргээр
миллиметр шиниг нойт
хо. Гурбадахи арбан
тэ нойтон саhан, бор
хо, зүг бүхэнhөө
5—7 метр хүсэтэйгөө
хилха, hүниндөө 6—
дус хүйтэн, үдэр
градус дулаан боло**

**Апрелиин 20-до
ка дотор газарай
20—25, Прибайкал
магта 10—20 сант
рэтэр гэдэлэн байх
hүүл тээ газарай
40—60 сантиметр
гэдэд байхаар
на.**

Л. ГОНЧАР
инженер-агрометео

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Хүдөөгэй инженер»—түрүү бэшэг. «Мүнөөдэр—геологуудай үдэр»—суглуулбари. «Социалис мүрысөөнэй дэбтэр» — суглуулбари. ТАСС-ай материалнууд. Шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. Геологуудай hайн
зорюулагдаhан П. Шо
статья. Улаан-Үдэ
подорожно районой
на эдэбхитэдэй су
тоосоон. СССР-эй
Советэй Президиум

Гурбадахи ху
«Гол шэглэл»—В. Б
очерк. Хилын саахан

Дүрбэдэхи ху
А. Шулуновой
таж. Нютаг нютаг
Телевидениин прогр

ТЕЛЕВИДЕНИ

Апрелиин 4-hөө 11 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.25—Мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 10.55—«Хүбүүд, урагшаа!» (үнгэтэ). 11.50—Забhарлалга. 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—«Орленок» телестудиин концертын зал (үнгэтэ). 12.55—«Озорной котенок»—мультфильм (үнгэтэ). 13.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00—«Хүгжэмэй киоск» (үнгэтэ). 14.30—«Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 15.30—Ленинскэ комсомолой лауреадуудай шангай концерт (үнгэтэ). 16.25—«Уласхоорондын hонин» (үнгэтэ). 16.55—«Каштанка»—телевизионно уран hайханай фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха, үнгэтэ). 18.00—«Время». 18.30—Забhарлалга. 18.40—«Циркын арена дээрэ». Болгариин артистнууд наадаха (үнгэтэ). 19.00—«Гнездовье»— научно-популярна фильм (үнгэтэ). 19.15 — «Москоу ньюс» газетын шанда хүргэхын түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөн (үнгэтэ). 19.55 — «Мүнөөдэр—геологуудай үдэр». СССР-эй геологиин министр Е. А. Козловский дамжуулгада хабаадалсаха. 20.20—«Гаанарта, геологууд!». Хүгжэмэй программа (үнгэтэ).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Дамжуулгын программа. 19.05 — «Факел» — залуушуулда зорюулагдаhан программа. 19.45 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.05 — «Театрай премьеранүүд». 20.25 — «Танай бэшэгүүдээр». «Арадай уран бэлиг» гэhэн фестиваль. «Ярууна» ансамбль дуулаха. 21.35 — «Рассказывает Даниил Гранин»—телевизионно фильм.

ВТОРНИК, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.40 — «Ehотойл хүбүүд даа» (үнгэтэ). 11.20 — «Уран гарган» (үнгэтэ). 11.50 — Забhарлалга. 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Каменный цветок» (үнгэтэ). 13.30 — «Юозас Римас наадана» (үнгэтэ). 13.40 — «Уран шүлэг». Андрей Вознесенский. Останкинадахи концертын студиhаа дамжуулагдаха (үнгэтэ). 15.35 — «10-дахи табан жэлэй түүхэ-бэшэг». «Эхин» — баримтата фильм (үнгэтэ). 16.50 — «Веселый роман» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — Забhарлалга. 18.40 — Стол дээрэ наадагдадаг теннисээр Европын чемпионат.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.20 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.30 —«Н. А. Обухова тухай дурсалгануудhaa» (үнгэтэ). 21.00—Шэнэ hонин. 21.15 — «Веселый роман» — кинофильм. 22.25 — «10-дахи табан жэлэй түүхэ-бэшэг». «Эхин». 23.40 — «Юозас Римас наадана». 23.50 — Забhарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.15 — Үхибүүдтэ — «Маанадта шэнэ ном ерээ». 18.40 — Телевизионно hонин.

«Орбита». 19.00 — «Автоград на Каме» — телеочерк (үнгэтэ).

СРЕДА, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35 — «Элүүр энхэ байлгын бүхэдэлхэйн үдэр» (үнгэтэ). 11.05 — «Горнистнар, дохёо үгыт!» (үнгэтэ). 11.50 — Забhарлалга. 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Эгэй, кроха!» (үнгэтэ). 13.30 — «Арадай уран бэлиг» — телевизионно шэнжэлэл (үнгэтэ). 14.15—«Маоизмын гэмтэ үйлэ хэрэг» (үнгэтэ). 14.55—«Н. А. Обухова тухай дурсалгануудhaa» (үнгэтэ). 16.25 —«Мүнөөнэй эрдэм наука». 16.55 — «Надежный человек» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30— «Хонхо» — hурагшадта зорюулагдаhан журнал (буряадаар). 18.50 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.00 — «Маоизмын гэмтэ үйлэ хэрэг» (үнгэтэ). 19.35 — «Уран шүлэг». Андрей Вознесенский. 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Надежный человек» — кинофильм (1-дэхи сери). 22.20 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 22.50 —«Москвагай концертын залнуудаар». Шэнжэлэл (үнгэтэ). 23.40 — «Спортлото» наадалга» (үнгэтэ). 23.50 — Забhарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40 — Хүндэ атлетикээр Европын чемпионат Берлинhээ дамжуулагдаха (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Элүүр энхэ байлгын бүхэдэлхэйн үдэртэ зорюулагдаhан дамжуулга» (буряад ба ородоор). 19.50 Телевизионно hонин. 20.10 — «Театртай уулзалга».

ЧЕТВЕРГ, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.10—«Спортлото» наадалга». 10.20 — «Литературна уулзалга». Георгий Марков. 11.05 — «hургууляа дүүргээд, ажабайдалай үргэн замда гаралга». 11.50 — Забhарлалга. 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Алтан шайба» гэжэ клубай шанда хүртэхын түлөө (үнгэтэ). 13.10 — К. Чуковский. «Бибигон» (үнгэтэ). 13.25 — «Эдиршүүлдэ зорюулагдаhан хүгжэмэй үдэшэнүүд». 14.30—«Гуршын бэеэ» (үнгэтэ). 15.30 — «Москвагай концертын залнуудаар» — шэнжэлэл (үнгэтэ). 16.20 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэ — бүгэдэ арадай зорилго». 16.50 — «Надёжный человек» — кинофильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 18.00 —«Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Табан жэлэй түрүүшүүлэй үгэ».

«Орбита». 18.50 —«Эдиршүүлдэ зорюулагдаhан хүгжэмэй үдэшэнүүд» (үнгэтэ). 19.50 — Баримтата фильм. 20.00 — «Туршын бэеэ» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Надежный человек» — (2-дохи сери). 22.20 — «Г. Селезнев дуулана» (үнгэтэ). 22.35—«Олон түмэнэй ленинскэ университет. «Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэ — бүгэдэ арадай зорилго». 23.05 — «Арадай уран бэлиг» —шэнжэлэл (үнгэтэ). 23.50 — Забhарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40—«Спортлото» наадалга.

Улаан-Үдэ. 18.50—Телевизионно hонин.

ПЯТНИЦА, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35—«Эрдэм, техникын дэбжэлтэ». Австри ба СССР-эй эрдэм, техникын үдэрнүүдтэ (үнгэтэ). 11.05—«Нэгэн—бултанай түлөө, бултан—нэгэнэй түлөө» (үнгэтэ). 11.50—Забhарлалга. 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—«Үхибүүдтэ—фильм. «Красные пчелы». 13.20—«Зураг бүхэндэ—наран» (үнгэтэ). 13.35—«Алтан ното». ГДР-hээ дамжуулагдаха (үнгэтэ). 14.35—Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. СССР—Польшо (үнгэтэ). 21.00—Шэнэ hонин. 21.15 —«Экранда—кинокомеди». «Белое солнце пустыни». 22.45—«Баатаршалга». 23.15—«ССР Союзай Ехэ театрай балерина РСФСР-эй арадай артистка Н. Бессмертнова хатарна» (үнгэтэ). 23.50—Забhарлалга. 24.00—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Улаан-Үдэ». Хотын программа. 19.20—Телевизионно hонин. 19.40—«Байгаалиие хамгаалга — бүгэдэ арадай хэрэг» (буряадаар).

СУББОТО, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10—Мультфильмнүүд харуулагдаха. 12.35—«Ленинскэ шанда хүртэхын түлөө». И. Авижюс. «Потерянный кров» (үнгэтэ). 12.55—«Элүүр энхэ байлга»—эрдэм дэлгэрүүлгын дамжуулга (үнгэтэ). 13.25 —Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. СССР—ГДР (үнгэтэ). 14.50—«Испаниин 76 оной хабар» — баримтата фильм (үнгэтэ). 15.30—«Насмешливое мое счастье» — Гүрэнэй академическэ Евг. Вахтанговай нэрэмжэтэ театрай фильм-зүжэг. 18.00 «Время». 18.30—Забhарлалга. 18.30—ЦТ ба ВР-эй ород арадай академическэ оркестрэй концерт (үнгэтэ). 19.35—«Кино болгон буулгагдаhан уран зохёолнууд». «Гамлет» (1-дэхи сери). 21.00—Шэнэ hонин. 22.15 —Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 23.50—Забhарлалга. 24.00—«Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.20—«Сурхайн захиралтаар»—мультфильм (үнгэтэ). 11.50 — Мультфильм (үнгэтэ). 11.50 —Забhарлалга. 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—Концерт (үнгэтэ). 13.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — Спортын программа. 1. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Швеци—США. 2. Хүндэ атлетикээр Европын чемпионат (үнгэтэ). 14.50—«Мүнөөдэр—оронай агаарай добтолгоhоо хамгаалгын сэрэгүүдэй үдэр». Агаарай добтолгоhоо хамгаалха сэрэгүүдэй ахамад командалагша, Советскэ Союзай Маршал П. Ф. Батицкий үгэ хэлэхэ (үнгэтэ). 15.05—Агаарай добтолгоhоо хамгаалха сэрэгүүдэй үдэртэ зорюулагдаhан концерт (үнгэтэ). 16.00 — «Уласхоорондын hонин» (үнгэтэ). 16.30—«Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 17.00—«Киногоор аяншалгын клуб» (үнгэтэ). 18.00—«Время».

Улаан Үдэ. 18.30—Арадай судьянарай hунгалтада зорюулагдаhан дамжуулга.

«Орбита». 18.40—Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. ФРГ—Финлянди. 19.45—«Гамлет»—кинофильм (2-дохи сери). 21.00—Шэнэ hонин. 21.15—«Хүдөөгэй час». 22.25—«Манай хүршэнэр». В. Скороходов. «Диспетчер слушает!»—телевизионно зүжэг (үнгэтэ). 23.20—Забhарлалга. 23.30—«Время». 24.00—Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. СССР—Финлянди.

Редактор Р. Б. ГАРМА

Манай адрес, телефону

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: реда
2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редактора —
зам. редактора—2-62-62, отв. секретаря—2-50-52
ретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни —
сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пр
агитации — 2-56-32, промышленности и строит
2-61-35, советского строительства и быта—2-6
туры и школ— 2-60-21, писем и селькоров —
информации — 2-34-05, общественная при
2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, коррект
2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01674. Заказ №